

مِنْ رِيشَ
(تَالِيْمَه)

9 1997

ئىزدىنىش

(قالانما)

1997-يىل 9-سان
(نومۇمى 111-سان)

(ئايلىق ژۇرنال)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى باشچىلىقىدا نەشر قىلىغان «ئىزدىنىش»نىڭ
14-سالىسىدىن تاللاپ تەرجىمە قىلىنىدى 13-يىلىلىق 1997

مۇندەرىجە

پايدە خىتكى ھەر ساھە كىشىلىرىنىڭ شياڭگا ئىنىڭ ۋەتەن قويىغا قايتىپ كەلگە ئىلىكىنى
تەبرىكىلەش يىغىندا سۆز لەنگەن سۆز
1997-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى) ..... جىاڭ زېمن(2)

جۇڭخوا خەلق جۇمھۇرىيىتى شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ قۇرۇلغانلىقىنى
تەبرىكىلەش مۇراسىمدا سۆز لەنگەن سۆز
1997-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى) ..... جىاڭ زېمن(10)

دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش قەدىمىنى تېزلىتىلى ..... زۇ جىاخوا(16)

پارتىيەتلىك جەھەتنىن چىنقىشنى كۈچيەتىشكە دائىر بىرقانچە مەسىلە توغرىسىدا
..... جاڭ چۈهەنجىڭ (29)

★ 5-ئاينىڭ 5-كۈنى نەشردىن چىقى ★

نشر قىلغۇچى: مىللەتلەر نەشريياتى
بىيجىك خېپىلى شىمالى كوچا 14-قورو. پوچتا نومۇرى: 100013
مەملىكتكە ئىچىدە بىرلىككە كەلگەن پوچتا ۋەكالت نومۇرى: CN11_2498
تىزغۇچى: مىللەتلەر نەشريياتى ئېلىكترونلۇق مەتبىء سىتىمىسى
باشقۇچى: مىللەتلەر باسما زاۋۇتى
باش تارقىتىش ئۇنى: بىيجىك گۈزىت-ژۇرنال تارقىتىش سىدارىسى
ژۇرنالا يېزلىش ئۇنى: مەملىكتىمىزنىڭ ھەرقايسى جايىلىرىدىكى پوچىخانىلار
پارچە سېتىش ۋە ۋەكالتىن سېتىش ئۇنى: مەملىكتىمىزنىڭ ھەرقايسى جايىلىرىدىكى پوچىخانىلار ۋە شىنخۇا كىتابخانىلىرى
چەت ئەللەرگە تارقىتىش ئۇنى: جۇڭگو خەقىڭا كىتاب سودىسى باش شىركىتى (بىيجىك «399» خەت ساندۇقى)

Emilia Calandria

(Official) - - - Received 2-1-51

January 16 -

پاچتکی هه ساهه کشلرئىنىڭ شىياڭىڭىنىڭ
ۋەتەن قويىنغا قايتىپ كەلگەنلىكىنى تەبرىكلەش
پىغىندا سۆزلەنگەن سۆز

(کوئنی 1-ئائینیگ 7-پبل 1997)

جیالٹ زہمن

بۇگۈن جۇڭگو ھۆكۈمىتى بىلەن نەنگلىيە ھۆكۈمىتى شىائىگاڭنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپلىش مۇراسىنى ئۆتكۈزۈپ، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ شىائىگاڭغا ئىكىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى نەسلىكە كەلتۈرە كەنلىكىنى جاكارلىدى. جۇڭخوا خەلق جۇمۇرىيىتى شىائىگاڭ ئالاهىدە مەمۇرىي رايونى رەسمىي قۇرۇلدى. قىقىزىل بېش يۈلتۈزۈلۈق بايراق ۋە ئالاهىدە مەمۇرىي رايون بايرىقى شىائىگاڭدا چىقلانىدى، ئالىتە مىليوندىن ئارتۇق شىائىگاڭلىق قېرىنداش ئۇلۇغ ۋە تىسىمىزنىڭ قوينىغا قايتىپ كەلدى. مۇقەددەس زېمىنلىرى شادىلغا چۆمدى، بۇنىڭغا پۇتۇن دۇيانىڭ كۆزى تىكىلدى. خەلقىمىزنىڭ بۇ 100 يىللەق ئاززۇسى ئاخىرى نەمەلكە ئاشتى!

بۈگۈن كەچتە پايتەختىكى هەر ساھە كىشىلىرى بۇ يەردە كاتتا يغىلىش تۇتكۈزۈپ، بۇتۇن مەملىكتە خەلقى بىلەن بىرلىكتە مىللەتلىمىزنىڭ بۇ كاتتا مەرىكىسىنى تەبرىكلىمەكە. مەن جۇڭگۇ كومۇنۇستىك پارتىيىسى، مەركىزىي خلق ھۆكۈمىتى ۋە مەملىكتىمىزدىكى هەر مىللەت خەلقىكە ۋە كالىتەن، شىائىگاكىنىڭ ۋەتەنلىمىز قويىنغا قاپتىپ كەلكەنلىكىنى ۋە شىائىگاكە ئالاھىدە مەمۇرۇي رايوننىڭ قۇرۇلغانلىقىنى قىزغىن تەبىنلىكىمەن!

شیائیگانلیک ۋەتەن قوینىغا قايتىپ كەلكەنلىكى جۇڭگو خەلقنىڭ شیائیگانلیك نىشغال قىلىۋېلىنغا نالىدە.
قى تۈپەيلىدىن كېلىپ چىقان 100 يىللەق ئار-نومۇسىنى يۈغانلىقىدىن، شیائیگاڭ بىلەن ۋەتەنلىزنىڭ
ئىچكى جايىلىرى تۇرتاق راواجلىنىدىغان يېڭى ئەسلىنىڭ تېچىلغانلىقىدىن: ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن
ئىبارەت ئۆلۈغۇار نىشنى تۇرۇنداش يولدا مۇھىم قىدەم تاشلىغانلىقىمىزدىن، جۇڭگو خەلقنىڭ دۇنيا
تىنچلىقى، تەرقىييات ۋە تەرقىييات ئىشلىرىغا يېڭى تۆھپە قوشقاڭلىقىدىن دېرىك بېرىدۇ.
شیائیگانلیك ۋەتەن قوینىغا قايتىپ كەلكەنلىكى جۇڭخوا مىللەتلەرنىڭ تەرقىييات تارىخىدىكى زور
ئىش، شۇنداقلا 20-ئەسر دۇنيا تارىخىدىكى زور ئىش:
بۇ مۇھىم پەيتىه بىز ئىسلاھات-تېچىۋېتىشنىڭ باش لايىھىلىكۈچىسى ۋە جۇڭگوچە سوتىيالزم قۇرۇش
نەزەرىيىسىنىڭ يارانقۇچىسى يولداش دېڭ شياۋىپىڭىنى چوڭقۇر سېغىنماقتىمىز. ئۇ شیائیگاڭ مەسىلىسىنى
ھەل قىلىش، ۋەتەنلىزنىڭ تامامەن بىرلىككە كېلىشنى ئىلگىرى سۇرۇش ئىشلىرىدا زور تارىخي تۆھپە
قوشىتى. بىز ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ۋارسلىق قىلىپ، شیائیگانلیك ئىشلىرىنى چوقۇم ياخشى قىلىشىمىز،
ۋەتەنلىزنى زامانىۋىلاشتۇرۇش ۋە ۋەتەنلىزنى بىرلىككە كەلتۈرۈش نىشنى چوقۇم ياخشى ئىشلىشىمىز لازىم.
بۇ مۇھىم پەيتىه بىز جۇڭخوا مىللەتلەرى ئۈچۈن ئۆلۈغ تۆھپىلەرنى قوشقان ماۋ زىدۇڭ، جۇ ئېنلىي،
لىيو شاۋىچى، جۇ دى قاتارلىق پىشىقىدەم پىرولباتىريات ئىنقلابچىلىرىنى ۋە يېڭى جۇڭگونى قۇرغۇچىلارنى،
جۇڭگو خەلقنىڭ ئازادلىقى ئۈچۈن قەھرىمانلارچە قۇربان بولغان ئىنقلابىي قۇربانلارنى، مىللەتنىڭ
مۇستەقىلىكى ۋە دۆلەتنىڭ بىرلىكى، قۇدرەت تېپىشى ئۈچۈن ئۆزىنى تەقىدمى قىلغان ۋەتەنپەرۋەر زاتلارنى
چوڭقۇر سېغىنماقتىمىز، ئۇلارغا تەسەللىي بولدىغىنى شۇكى، شیائیگاڭ ئاخىرى ۋەتەنلىز قوینىغا قايتىپ
كەلدى، ئاۋەمىتىپ بات ئارىدا ۋەتەنلىز قويىنغا قايتىپ كېلىدۇ، ۋەتەنلىزنى تامامەن بىرلىككە كەلتۈرۈش
ۋە جۇڭخوا مىللەتلەرنى ئۇمۇمیيۇلۇك گۈللەندۈرۈش ئىستېقاپلى ئالدىمىزدا.
هازىرىقىغا نەزەر سېلىپ، ئۆتۈشىنى ئەسلىسەك چەكسىز ھاياجانلىشىمىز. يېقىنى زاماندىن بۇيان جۇڭگو
خەلقى مۇشكۇل ھەم ئۇزاق تارىخىي مۇساپىنى بېسىپ ئۆتى، بۇ جەرياندا قانچىلىغان خورلۇق ۋە
جاپا-مۇشەقەتلەرنى، قانچىلىغان ئاززو-ئىستەكتى، قانچىلىغان ئەگرى-توقايلىقلارنى، قانچىلىغان كۈرەش
ۋە قۇربان بېرىشلەرنى باشىن كەچۈرۈش ئارقىلىق بۈگۈنكىدەك مۇستەقىلىككە، ئىلگىرەلەشكە، تەرقىياتقا،
ئىپتىخارلىققا تېرىشەلدى.
19-ئەسرنىڭ 40-يىللەرى ۋە 50-يىللەridا ئەنگلىيە جۇڭگوغا تاجاۋۇز قىلىدىغان ئىككى قېتىلىق
ئەپپۇن ئۇرۇشى قوزغاب، چىڭا سۇلالىسى ھۆكۈمىتىنى ئىكلىك موقۇقىنى يوقىتىپ ۋەتەننى ھاقارتىكە

کۈچلۈك دۆلەتلەرنىڭ جۇڭگوغا قاراققان ۋەھشىيانه تاجاۋۇزچىلىقى، جاھانگىر بىلەن فېئۇدالزىم بىرلىشپ جۇڭگو خەلقىگە قىلغان قوش زۇلۇم جۇڭگو خەلقىنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى ۋە جۇڭخوا مىللەتلەرنىڭ كىرىمىزىسىنى بېغىرلاشتۇرۇۋەتى، شۇنداقلا، پۇنكۈل مىللەتنى ئۇيغاتى، كەڭ خەلقىنىڭ قاراشلىقىنى قوزىدى. خەلق ئاممىسىنىڭ مۇشۇنداق ئۇيغىنىشى ۋە قاراشلىقى جۇڭگو جەمئىيەتنىڭ تەرمەقىي قىلىشى ۋە ئالغا بېسشىغا تۇرتىكە بولدى. بۇ، تۈكىپىلاتاتسىيە قىلغۇچىلارنىڭ ئۇرادىسىگە باغلۇق بولىغان تارىخي دىنالىكتىكا. جۇڭگونىڭ يېقىنى زامان تارىخى بىزگە شۇنى ئۇقتۇرىدۇكى، نامراتلىق، ئاجىزلىق سەۋەبىدىن بوزەك بولىدىغان، قالاقلىق سەۋەبىدىن دۇمبا يەيدىغان تارىخى تەقدىرىنى ئۆزگەرتىش ئۇچۇن قوزغلىپ كۈرەش قىلىش، جاسارت بىلەن ئالغا ئىنتىلىش كېرەك. كۈچلۈك دۆلەتلەر جۇڭگوغا تاجاۋۇز قىلغان كۈندىن باشلاپ، جۇڭگو خەلقى ئىتتىپاقلىشپ خورلىنىشقا تاقاپىل تۇرۇش، مۇنقارىزلىكتىن قۇتۇلۇشتن ئىبارەت ۋەتەنپەرۋەر-لىك تۇغىنى كۆتۈرۈپ چىقى. تەپىك تىدىنگو قوزغلىگىدىن يىختۇن ھەرىكتىكىچە، ۋەشۈي قانۇن ئۆزگەرتىشدىن سۈن جۇڭشەن رەھبەرلىكىدىكى شىنجىي ئىنقالىبىغىچە سانىزلىغان جۇڭخوا پەرزەنلىرى ۋە ۋەتەنپەرۋەر زاتلار دۆلەتنى، خەلقنى قۇتقۇزۇش يولىنى تېپىش ئۇچۇن ئالدىنلىرى يېقىلسە، كېنىكىلىرى ئىز بېسپ، مىڭىر جاپا-مۇشەقەتلەرنى باشتسىن كەچۈردى، بولۇپىمۇ 4-ماي ھەرىكتى ۋە جۇڭگو كومۇ-ئىستىك پارتىيىسى قۇرۇلغاندىن كېيىن، جۇڭگو خەلقى يەنسە ئىتتىپاقلىشپ، جاپا-مۇشەقەتلەك كۈرەشلىر ئارقىلىق ئاخىر ئۆز شەللىسىدىكى "ئۈچ چوڭ تاغ"نى ئاڭدۇرۇپ تاشلاپ، مۇستەقىللەك-ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش، سوتىيالزىم قۇرۇشتەك يېڭى تارىخى دەۋر ئاچتى، شۇنىڭدىن ئېتىبارەن جۇڭخوا مىللەتلەرى خالقىلىق بوزەك قىلىنىش ۋە ئالان-ئاراج قىلىنىشىن قۇتۇلدى. بۈگۈنکى كۈندە جۇڭگو خەلقى زامانىشلاش-

تۇرۇش قۇرۇلۇشىمۇ دۇنيانىڭ دىقىتىنى تارتىدىغان ئۇلغۇ نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى، جۇڭكۈنىڭ خەبئارادىكى تۇرنى كۈنسىرى ئۆسمەكتە. بۇ، شىاڭگاڭنىڭ ۋەمنىن قوبىنىڭ قايىتىپ كەلمەلىكىنىڭ تۈپ سەھبى ۋە دەۋر ئارقا كۆرۈنۈشى. جۇڭكۈنىڭ يېقىنلىقى زامان تارىخى بىزگە شۇنى ئۇقتۇرىدۇكى، مىللەي ئازادلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە دۆلەتنى قۇدرەت تاپقۇزۇش ئۇچۇن ئىلغار پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكى بولۇشى ۋە ئىلمىي نەزەربىيە بىلەن قوراللىنىش كېرەك. يولداش ماۋ زېدۇڭ: جۇڭكۈ ئىلغارلىرى ماركسزم-لىنىزىمىن ئىبارەت بۇ ئىلمىي نەزەربىيەكى بولغان ۋە ئۇنى دۆلەت تەقدىرىنى كۆزىتىدىغان قورال قىلغاندila، جۇڭكۈ خەلقى روھىي جەھەتنىكى پاسسېپلىقتىن تەشەببۈسکارلىقى ئۆتەلەيدۇ، دېكەندى. جۇڭكۈ كوممۇنىستلىرى ماركىسىزم-لىنىزىمنىڭ ئاساسىي پەرسىپلىرىنى جۇڭكۈنىڭ كونكىرتى ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ماۋ زېدۇڭ ئىدىيىسىنى ياراڭانلىقى ئۇچۇنلا، جۇڭكۈ خەلقىنى بىتەكلەپ مىللەي مۇستەقلەلىك ۋە ئازادلىقنى قولغا كەلتۈرۈپ، ۋەتىنلىقى دەسلەپكى قەددەمە كۈلەپ ياشىغان سوتسيالىستىك دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چقالىدۇ. بۇگۈنكى كۈندىمۇ جۇڭكۈ كوممۇنىستلىرى ماركسزم-لىنىزىم، ماۋ زېدۇڭ ئىدىيىسىكە ۋارسلىق قىلىپ ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇپ، دېڭ شياۋىپىڭنىڭ جۇڭكۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەربىيىسىنى ياراڭانلىقى ئۇچۇنلا، جۇڭكۈ خەلقىنى ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى يولدادا غەلبىلىك ئىلگىرەشكە بىتەكلىيەلدى. ئەگەر جۇڭكۈ كوممۇنىستىك پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكى بولىغان بولسا ۋە ئۇنىڭ ئىلمىي نەزەربىيىسى بىلەن قورالانىغان بولساق، مىللەي ئازادلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش، دۆلەتنى قۇدرەت تاپقۇزۇشنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايتى. تەرقىيەتلىك ئەتكەنلىكى جۇڭكۈنىڭ يېقىنلىقى زامان تارىخى بىزگە يەنە شۇنى ئۇقتۇرىدۇكى، دەۋرىنىڭ قەدىمكە ۋە دۇنيانىڭ ئەرقىيەتلىك ئېتىشىۋېلىش ئۇچۇن بېكىنەچىلىكىنى تۈگىتىپ، ئىشكىنى سەرتقا ئېچىۋېتىش كېرەك. غەرب سانائەت ئىقلايدىن كېپىن جۇڭكۈنىڭ ئارقىدا قالغانلىقىنىڭ بىر مۇھىم سەھبى شۇكى، ئەينى ئاققىتىكى ئېئودال ھۆكۈمانلار ئالغا ئىنتىلىشى خالىمای، نادانلىق قىلىپ سىرت بىلەن ئالاقە قىلاماسلىق سىياستىنى قوللانانلىقتىن، ھەمم دەۋرىنىڭ قەدىمكە بىتىشەلەمەي، ھەمم كۈچلۈك دۆلەتلەرنىڭ تاجاۋۇزىغا تاقابىل تۇرالماي، ئىكىلىك هوقۇقىنى يوقىتىپ دۆلەتكە ھاقارەت كەلتۈرىدىغان ئاقۇمۇتكە قالغان، ئازادلىقى ئېرىشكەن جۇڭكۈ خەلقى تارىختىن قېقالغان نامرات، قالاق ھالەتنى ئۇزۇل-كېسىل ئۆزگەرتىش ئۇچۇن، پۇتۇن زېمۇنى بىلەن ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشى، دۇنيا ئەللەرى بىلەن كەڭ دائىرىدە ئۇقتىساد، سودا، پەن-تېخىنكا، مەددەنېيەت ئالاقىسى ۋە ھەمكارلىقىنى قانات يايىدۇرۇپ، دۇنيا مەددەنېيىتىنىڭ بارلىق

مۇنەۋەر نەتسجىلىرىنى قوبۇل قىلىشى كېرەك. يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ ۋەتەن ۋە پۇتكۈل مىللەتتىك تۈپ مەنپەتتىنى قوغداشنى كۆزدە تۈتۈپ، تارىخ ۋە رېئاللىققا ھۈرمەت قىلىپ، ئۇلغۇغ سىياسەتچى، ستراتېگىيچىگە خاس يېراقنى كۆرەرلىكى بىلەن ”بىر دۆلتتە ئىككى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش“تن ئىبارەت ئىجادىي تەسەۋۋۇرنى ئوتتۇرۇغا قويۇپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت بۇيۈك ئىشنى تاماملىشمىز ئۇچۇن توغرا يول كۆرسىتىپ بەردى. بىز مۇشۇ تەسەۋۋۇرغان ئاساسەن، دىپلوماتىك سۆھىبات ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق شىائىگاڭىنىڭ قايىرۇۋېلىنىش مەسىلىسىنى مۇۋەپىيەتلىك ھەل قىلدۇق، شۇنداقلا بۇ ئارقىلىق خەلقئارا جەمئىيەتتىك دۆلتلەر ئارسىددى. كى تارىختىن قىيقالغان مەسىلىمەر ۋە خەلقئارا ئالاش-تارتىشلارنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشى ئۇچۇنما يېڭى ئۇلگە يارىتىپ بەردۇق، بىز ”بىر دۆلتتە ئىككى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش“، ”شىائىگاڭىنى شىائىگاڭلىقلار ئىدارە قىلىش“، بۈكىشكە ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇش فاكىچىنى قەتىي تەۋەرنىمەي ئىجرا قىلىپ، شىائىگاڭىنىڭ ئەسىلىدىكى ئىجتىمائىي، ئىقتىصادىي تۈزۈمنىڭ تۈزۈگەرمەسىلىكى، تۈرمۇش ئۇسۇلىنىڭ بۇزگەرمەسىلىكى، قانۇنلىرىنىڭ ئاساسەن تۈزۈگەرمەسىلىكى كاپالەتلىك قىلىمىز. بىز شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ بېكىزلىك قانۇnda بېرلىگەن تۈرلۈك هوقولىقلىرىنى يۈرگۈزۈ. بىز قەتىي تەۋەرنىمەي قوللايمىز، ئالاھىدە مەمۇرىي رايون ھۆكۈمىتتىك قانۇن بويىچە سىياسەت بۈرگۈزۈشنى قوللايمىز. مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ دىپلوماتىيە ۋە مۇداپىتە ئىشلىرىنى قانۇن بويىچە باشقۇرىدۇ. مەركىز تارماقلىرى ۋە ھەرقايىسى ئۇلگە، ئاپتونوم رايون، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلەر، شىائىگاڭىنىڭ بېكىزلىك قانۇنىغا بەمدل قىلىشى، شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ بېكىزلىك قانۇنغا ئاساسەن تۈز ئالدىغا باشقۇرىدىغان ئىشلىرىغا ئارىلاشىما سلىقى كېرەك. بىز شىائىگاڭ ئاھالىسىنىڭ قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان تۈرلۈك هوقولۇق ۋە نەركىنلىكلىرىنى قەتىي تەۋەرنىمەي كاپالەتلىمەندۈرۈمىز: دۇنيادىكى ھەرقايىسى دۆلت ۋە رايونلارنىڭ شىائىگاڭدىكى ئىقتىصاد سودا پاڭالىتى ۋە مەبلغ مەنپەتتى قانۇنىڭ قوغدىشغا تېرىشىدۇ. بىز كەلەندىن كېپىن تۈز اقىچە كۆللىنىشى ۋە مۇقۇم بولۇشغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇ ۋەتەننىمىز ئىچكى جايلىرىنىڭ سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشكە، ئاۋمېنىنى ئۈچۈشلۈق قايىرۇۋېلىش ۋە تەيۈمەن مەسىلىسىنى ئاخىرقى ھېسابتا ھەل قىلىشتىكى ئۇلگە كۆرسىتىش رولىنى

جارى قىلدۇرۇشقا، خەلقئارا نۇقتىساد-تېخنىكا ھەمكارلىقىنى نىلگىرى سۈرۈش ۋە دونيا تنچىلىقى، مۇقىملېقىنى قوغداشاقا پايدىلىق. يېقىنى زاماندىن بۇيان، شىائىڭاكىلىق قېرىنداشلار پۇتون مەملىكتە خالقى بىلەن بىرلىكتە چەتىك تاجاۋۇزىغا فارشى باتۇرانە كۈرمەش قىلدى. ئۇلار ئىككى قولى ۋە بىقىل-پاراستىگە تايىنسىپ شىائىڭاكىڭىنى تەرقىقى تاپقۇزدى، شىائىڭاكىڭىنى كۈللەندۈردى. شىائىڭاكىڭىنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىشى بىلەن شىائىڭاكىلىق قېرىنداشلارنىڭ سىياسى ئورنىدا تارىخى ئۆزگىرىش بولدى، ئۇلارنىڭ ۋەتەننى سۆپۈش، شىائىڭاكىڭىنى سۆپۈش قىزغىنلىقى مىسىز دەرىجىدە ئۇرغىدى. شۇنىڭغا قەتىقى يۇشىنىمىزكى، ئۇلۇغ ۋەتىمىزنىڭ كۈچلۈك ئارقا تىرەك بولۇشى، پۇتون مەملىكتە خەلقىنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشى، شىائىڭاكىلىق قېرىنداشلارنىڭ ئۇرتاق تىرىشى، شىائىڭاكىڭىنىڭ ئۆزگىچە ئۇستۇنلۇكىدىن تولۇق پايدىلىنىش ئارقلق، شىائىڭاكىڭىدىن ئىبارەت بۇ خەلقئارا نۇقتىسادىي چوڭ شەھەر جەزىمەن تېخىمۇ پارلاق نۇر چاچىدۇ. شىائىڭاكىڭىنىڭ ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملېقىنى ساقلاپ قېلىش شىائىڭاكىدا نۇقتىساد-سودا پائالىيىتى ئېلىپ بېرىۋاتقان ۋە مەبلىغ مەنپەتى بار بارلىق دۆلەت ۋە رايونلار ئۇچۇنما، جۇڭگو بىلەن نۇقتىساد-سودا ئالاقسى بار بارلىق دۆلەت ۋە رايونلار ئۇچۇنما پايدىلىق. بىز كۆپ تەرەپنىڭ مەنپەتىگە مۇناسىبەتلىك بۇ مەسىلىدە ئالاقدىار دۆلەت ۋە رايونلارنىڭ تىجايىي ھەمكارلىق پوزىتىسىسى قوللىنىشىنى ئۇمىد قىلىمىز. ”دېڭىز كۆكىدە ئۇزەر تولۇن ئاي، جىمى ئالىم ئاچتى كۈل چراي.“ بۇگۈنكى بۇ گۈزەل كېچىدە ئاۋامپىلىق قېرىنداشلار، تەيۋەتلىك قېرىنداشلار ۋە چەت ئەللەردىكى مۇھاجىر قېرىنداشلرنىمىزما بىزگە ئۇخشاشلا، شىائىڭاكىڭىنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلەتلىكىدىن ئىبارەت بۇ كاتتا بەرىكىدىن چەكسىز شادلانماقتا. ئاۋامپىن 1999-يىلى ۋەتىمىزنىڭ قوينىغا قايتىپ كېلىدۇ، بۇمۇ مىللەتىمىز ئۇچۇن يەنە بىر كاتتا مەركە ھېسابلىنىدۇ. جۇڭگو بىلەن پورتۇڭالىيىنىڭ دوستانە ھەمكارلىشى ئارقىسىدا، ئاۋامپىنى قايتۇرۇۋە-لىشتن ئىلگىرنىڭ تەبىارلىق خىزمەتلەرى پائال بىشىلمەكتە. ئاۋامپىنىڭ ۋەتەن قوينىغا ئۇگۇشلۇق قايتىشغا ئىشەنچمىز كامىل، ”ۋەتەننى تىنج بىرلىككە كەلتۈرۈش، بىر دۆلەتكە ئىككى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش“ توب فاڭجىنى بويىچە ئاخىرقى. ھېسابىتا تەيۋەن مەسىلىستى ھەل قىلىپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت بۇيۇك ئىشنى تاماملاش جۇڭخوا پەرزەتلىرىنىڭ سەممىي ئازىزىسى، تەيۋەن دائىرلەرنىڭ مىللەتىنىڭ مەنپەتىنى ئەلا بىنلىپ، بىز جۇڭگو مېيدانىغا ھەققىقى قايتىپ، ئىككى قىرغاقتىكىلەرنىڭ مۇناسىبەتىنى راۋاجىلاندۇرۇش،

ۋەمتىنىڭ تامامەن بىرلىككە كېلىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن مەقىقىي قىدەم تاشلىشىنى ئۇمىد قىلىمىز.

21-ئەسر بىتىپ كېلىش ئالدىدا تۈرىدۇ، بىز ياشاؤاقان بۇ پلانپىتىدا چوڭقۇر ھەم ئۇمىدىلەك ئۆزگىرىش بولۇۋاتىدۇ. ئىنسانىيەتنىڭ نەچەھە مىڭ يىللەق مەدەنیيەت تەرقىقىياتى مۇجەسىسىمەشكەن ئېبىرىگىدىن چەكسىز ئىجادىيەت كۈچى ئۇرۇغۇپ چىقىاقتا. تىنچلىق ۋە تەرقىقىيات ھازىرقى دەۋرىنىڭ ئاساسىي ئېقىمىغا ئايىلاندى، دۇنيا كۆپ قۇتۇپلىشىش ئەندىزىسىنى ھاسىل قىلىشقا ۋە ئادىل، مۇۋاپق خەلقئارا بىڭى تەرتىپ ئۇرىنىشقا پايدىلىق يۈنلىشكە قاراپ راۋاجلانماقتا. ئۆچۈر تېخنىكىسىنى ئاساسلىق بەلكە قىلغان بىڭى پەن-تېخنىكا ئىنلىكابى ئۆچۈنلەتكەن ئىلاچىرىلىمەكتە، دۇنيادىكى ھرقايىسى دۆلەتلەرنىڭ ئېقىتسا- دىي ھەمكارلىقى ۋە ئۆزئارا رەقابتى، مەدەنیيەت ئالاقسى ۋە ئۆزئارا تەسىرى ئەزەلدىن ھازىرقىدەك كەڭ ھەم چوڭقۇر بولغان ئەمەس. بۇگۈنكى دۇنيادا پۇرسەت بىلەن خىرسى تەڭلا مەۋجۇت. بىز چوقۇم بۇ تېپلىغۇسىز تەرقىقىيات پۇرسىتىنى غەنئىمەت بىلىپ، خىرسى باتۇرلۇق بىلەن كۆتۈپلىپ، ئېلىمۇنىڭ ئىجتىمائىي ئىشلەپچىرىش كۈچىنى، ئۇنىۋېرسال دۆلەت كۈچىنى ۋە خەلق تۇرمۇشنى تىرىشىپ بىڭى سەۋىيىكە كۆتۈرۈشىمىز كېرەك. كەنگەرلىقى ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك جۇڭكۇ خەلقى دۆلەتنىڭ زامانۋېلىشىنى ۋە مىللەتنىڭ گۈللەنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن، جۇڭكۇ كومىؤنېستىك پارتىيىسى ئوتتۇرۇغا قويغان ئاساسىي لۇشىھەنى باشىن-ئاخىر تەۋەنەمەي ئىزچىللاشتۇرۇشى، يۈلداش دېڭ شىاۋىپىڭ بېچىپ بەرگەن جۇڭكۈچە سوتىسيالزم قۇرۇش يولىدا باشىن-ئاخىر تەۋەنەمەي بېڭشى كېرەك. ئۇنىۋەتلىك قۇرۇلۇشتىن ئىبارەت بۇ مەركەزنى چىڭ ئىكلىپ، پۇرسەتى چىڭ تۇنۇپ، ئىسلامانى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىكى يەنمۇ كەڭ بېچۈپتىپ، تەرقىقىيانى ئىلاچىرى سۈرۈپ، مۇقىملۇقنى ساقلاپ، ئىشلىرىمىز گۈللەپ ياشىайдىغان بىڭى ۋەزىيەتى ئۇزۇلوكسۇز بەرپا قىلىشىمىز كېرەك، جۇڭكۇ كومىؤنېستىك پارتىيىسىنىڭ مەملىكمەتلىك 15-قۇرۇلتىيى پات ئارىدا بېچىلدۇ، بۇ قۇرۇلۇتايدا ئېلىمۇنىڭ ئىسلامانى، تەرقىقىيات ۋە مۇقىملۇقى قاتارلىق چوڭ مەسىلەر ئۇستىدە ئۇمۇمۇزلىك ستراتېتكىلىك ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە كۈرمىش پروگراممىسى ئوتتۇرۇغا قويۇلدۇ، بۇ ئېلىمۇز خەلقىنى سوتىسيالمىستىك ئىسلا- حات-بېچۈپتىش ۋە زامانۋېلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى 21-ئەسرگە ئۇمۇمۇزلىك ئىلاچىرىلىشىشكە سىتەكلەيدۇ.

جۇڭگۇ خەلقى تىنچلىقنى سۆپىدۇ، تىنچلىقنىڭ بىباها نىكەنلىكىنى ئۇيدان بىلدى. بىز مۇستە قىل-ئۇزىكە ئۆزى خوجا بولۇش ناساسىدىكى تىنچلىق دىپلوماتىيە سىياستىنى قەتىسى تەۋەرنەمە يولغا قويىمىز، زەنكەرلىك ۋە زوراۋانلىق سىياستىكە قارشى تۈرىمۇز، خەلقئارا ھەققانىي ئىشلارنى قوللايمىز،

دۇنيادىكى ھەرقايىسى دۆلەتلەر بىلەن بولغان دوستلىق-ھەمكارلىق مۇناسىۋەتلىقنى داۋاملىق راۋاجلاندىۋىمىز، مەگىڭۇ زومىكەر بولمايمىز، رايون ۋە دۇنيا تېنچىلىقنى قوغداش تۇچۇن مەگىڭۇ تىرىشىمىز، دۇنيا خەلقنىڭ مەگىلۇك نۇشكەنچىلىك دوستى بولمىز.

بۇگۈن شىائىڭاكە ۋەتەن قويىنغا قايتىپ كەلگەن خۇشاللىق كۈن، شۇنداقلا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرۇلغىنىغا 76 يىل بولغان خاتىرە كۈن، تارىخنى ئىسلەپ، كەلگۈسگە نەزەر سالغىنىمزا، ئۇلۇغ ۋەتىنىمىز ۋە جۇڭخۇا مىللەتلەرنىڭ گۈزەل كېلەچىكىگە نىسبەتنەن نۇشكەنچەكە تولىمىز . جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە، ماركسزم-لېنىزىم، ماۋ زىبدۇڭ ئىدىيىسى ۋە دېڭ شىاۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، پۇتون مەملىكتىنىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى ۋە بارلىق ۋەتەنپەرەر كۈچلەرنىڭ مۇستەھكم ئىتتىپاقلىقىغا تايىنسىپ، ئۇلۇغ ۋەتەنپەرەرلىك روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، بىرقانچە ئەۋلاد كىشىنىڭ داۋاملىق كۈرمىش قىلىشى ئارقىلىق ۋەتىنىمىزنى چوقۇم باي-قۇدرەتلەك، دېمۆکراتىك، مەدەنئەتلەك سوتسيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقاляيمىز، ئۇلۇغ جۇڭخۇا مىللەتلەرى ئىنسانىيەت تۇچۇن چوقۇم يېڭى، تېخىمۇ زور تۆھپىلەرنى قوشالايدۇ!

(شىخۇا ئاگىپتلىقى تارقاتقان)

تەرجىمە قىلغۇچى: كامىلجان تۇرسۇن

مەسئۇل مۇھەممەر: ئەركىنچان

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىاڭگاڭ ئالاھىدە
مەمۇرىي رايوننىڭ قۇرۇلغانلىقىنى تەبرىكىلەش
مۇراسىمدا سۆزلەنگەن سۆز

(کوئنی 1-ئائینیک 7-پبل 1997)

جوڭخوا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جىاڭ زېمىن

خانىملار، ئەپەندىلەر، قىرىنداشلار:

بۇگۈن جۇڭگۇ-ئەنگلىيە ھۆكۈمەتلىرى شىائىڭگاڭنى تۇتكۈزۈپ بېرىش-تۇتكۈزۈۋېلىش مۇراسىنى ئۆتە-
كۈزۈپ، جۇڭگۇ ھۆكۈمىتىنىڭ شىائىڭگاڭغا ئىگلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەنلىكىنى
تەنتەنلىك جاكارلىدى. جۇڭخۇا خەلق جۇھۇرۇيىتى شىائىڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى رەسمىي قۇرۇلدى.
بۇ شىائىڭگاڭ تۇچۇن، پۇتۇن مەملىكتە تۇچۇن ھەتتا دۇنيا تۇچۇن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە ھەم چوڭقۇر
تەسىر كۆرسىتىدىغان چوڭ ئىش. بۇگۈن شىائىڭگاڭلىق قىرىنداشلار تۇچۇن كاتتا مەرىكە، شۇنداقلا پۇتۇن
جۇڭگۇ خەلقى ۋە جۇڭخۇا مىللەتلىرى تۇچۇنما كاتتا مەرىكە.

مۇشۇنداق تەنەنلىك تارىخي پەيىتە مەن مەركىزىي خلق ھۆكۈمىتىگە ۋە پۇتۇن مەملىكتىكى
ھەر مىللەت خەلقىگە ۋە كالىتنىن شىائىگاڭنىڭ ۋەتەن قوبىنغا قايتىپ كەلگەنلىكى ۋە شىائىگاڭ ئالاھىدە
مەمۇرىي رايوننىڭ قۇرۇلغانلىقىنى قىزغۇن تەبرىكلەيمەن! ۋەتەن چوڭ ئائىلىسىگە قايتىپ كەلگەن ئالىتە
مليونىدىن ئارتۇق شىائىگاڭلىق قېرىنداشلاردىن سەممىي ھال سورايمەن! شىائىگاڭنىڭ ۋەتەن قوبىنغا قايتىپ
كېلىشى ئۇچۇن تۆھپە قوشقان شىائىگاڭلىق، ئاؤمېنلىق، تەيۋەنلىك قېرىنداشلارغا، چەت ئەللەردىكى مۇھاجىر
قېرىنداشلارغا ۋە ۋەتەننىڭ بېرىشكىنى ھىمايە قىلىدىغان بارلىق ۋەتەنپەرۋەر زاتلارغا تەشەككۈر تېيتىمەن!
شىائىگاڭنىڭ ۋەتەن قوبىنغا قايتىپ كېلىشكە كۆئۈل بۆلگەن ۋە ئۇنى قوللۇغان خەلقشارادىكى بارلىق
دۇستلارغا تەشەككۈر تېيتىمەن! مەن يەنە جۇڭگۇ ھۆكۈمىتىگە ۋە كالىتنى بۇ قىتىمىقى تەبرىكلەش مۇراسىمغا

قاتناشقان ئۇزىز مېھمانلارنى، دوستلارنى قارشى ئالىمەن!
 شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنغا قايىتپ كەلگەنلىكى جۈڭخۇا مىللەتلرىنىڭ تارىخي سەھىپىسىكە قوشۇل.
 غان ئۇلغۇغ تۆھپە. شياڭگاڭلىق قېرىنداشلار شۇنىڭدىن ئېتىبارەن شياڭگاڭنىڭ هەققىي خوجايىنغا
 ئايلاندى، شياڭگاڭنىڭ تارىخىدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن بىيىپكى سەھىپە ئېچىلدى.
 بىزنىڭ ئاتا-بۇۋىلىرىمىز قەدىمدىن تارتىپ شياڭگاڭدىن ئىبارەت بۇ تۈپراقتا ئىشلىكەن، ياشغان،
 كۆپييگەن. چىن سۇلالسىدىن تارتىپ چىڭ سۇلالسىنىڭ داۋگۇاڭ يىللەرنىچە بولغان ئارىلقتا جۈڭگو
 ئىزچىل تۈرde شياڭگاڭنى باشقۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئىكلىك هووقۇقىنى يۈرگۈزۈپ كەلگەن. 19-ئەسلىنىڭ
 ئوتتۇرىلىرىدا ئەنكىلىيە ئىككى قېتىم ئەپيۇن ئۇرۇشى قوزغاب، چىرىك، ئىقتىدارسز چىڭ ھۆكۈمىتىنى
 «نەنجىڭ شەرتىامسى» وە «بېيىجىڭ شەرتىامسى» تۈرۈشكە قىستاپ، 1898-يىلى يەنە «شياڭگاڭنىڭ
 چىڭرىسىنى كېڭىيەتىش مەحسۇس كېلىشىمى» ئىزلاشقا قىستاپ، پۇتكۈل شياڭگاڭ رايوننى ئىشغال
 قىلىۋالغاندى. شياڭگاڭ ئۇزاق يىلاردىن بۇيىان ۋەتىنىمىزدىن ئايرىۋېتلىكەن بولسىمۇ، لېكىن ۋەتىنىمىز
 خەلقى بىلەن شياڭگاڭلىق قېرىنداشلارنىڭ قانداشلىق مىللىي ھېسسىياتى ھېچقاچان ئۇزۇلۇپ قالغۇنى يوق،
 ۋەتىنىمىز خەلقى بىلەن شياڭگاڭلىق قېرىنداشلارنىڭ جاپادىمۇ، راھەتىسىمۇ بىلە بولۇشتەك تەقدىرداشلىق
 مىللىي رىشتى ھېچقاچان ئۇزۇلۇپ قالغۇنى يوق. جۈڭگو خەلقى بارلىق تەڭ هووقۇقىز شەرتىامىلەرنى
 ئەزەلدىن ئېتىراپ قىلمىغان، شياڭگاڭنىڭ ئىشغال قىلىۋېلىنىشىدەك بۇ دۆلەت ئار-نومۇسىنى ئەزەلدىن
 ئۇنتۇپ قالغۇنى يوق، دۆلەتنىڭ ئىكلىك هووقۇقىنى قوغداش، ئۆزىنىڭ ئازادلىقىنى قولغا كەلتۈرۈش بولۇدا
 ئېگىلمەي-سۇنمای قەيسەرلىك بىلەن كۈرمەش قىلىشىمۇ ئەزەلدىنلا توختىپ قويىمغان.
 ۋاقتىنىڭ ئۇتۇشى بىلەن جاھاندا ئاجايىپ ئالىمشۇمۇل ئۇزگىرلىلەر بولدى. تىھنەتىمېن مەيداندا
 تۇنچى بەش بىلۇتۇزلىق قىزىل بايراقنىڭ چىقىرىلىشى بىلەن تەڭ جۈڭگۈنىڭ مىللىي مۇستەقىللىك وە
 خەلقنىڭ ئازادلىقىنى ئەمەلگە ئاشۇرغانلىقى، سوتىسيالىستىك تەرقىقىيات يولغا ماڭغانلىقى جاكارلاندى.
 ئىسلاھات-ئېچىۋېتىش بولسا جۈڭخۇا مىللەتلرى كۈللەنىدىغان بىيىپكى ۋەزىيەت ئېلىپ كېلىپ، جۈڭگۈنىڭ
 خەلقئارا ئورنىنى زور دەرىجىدە ئۇستۇردى. دەل مۇشۇنداق تارىخي شارائىت وە دەۋر ئارقا كۆرۈنۈشى
 ئاستىدا شياڭگاڭ ئاخىرى ۋەتىنىمىزنىڭ قويىنغا قايىتپ كەلدى.
 مەملىكتىمىزنىڭ ھەممىلا بىرىدە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنغا قايىتپ كەلگەنلىكى خۇشال-خۇرام
 تېرىكلىنىۋاتقان كۈنلەردە، بىز تېخى يېقىندىلا ئالىمدىن ئۆتكەن دېڭ شياۋپىڭ ئەپەندىنى ھۇرمەت
 ھېسسىياتى بىلەن چوڭقۇر سېغىنىماقىتمىز، ئۇ ئۇلغۇغ سىياسەتچىلەرگە خاس كارامەت ئەقل-پاراستىگە

تايىنىپ، "بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش" دېگەن تىجادىي نەسەۋۋۇرنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، بىزنىڭ دىپلوماتىك سۆھبەت ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق شىائىگاڭ ئەسىلىسىنى ھەل قىلىشىمىز ۋە شىائىگاڭنىڭ ئۇزاققىچە ئاؤرات، مۇقىم بولۇشنى ساقلىشىمىزغا توغرا يېتىلىش كۆرسىتىپ بەردى.

ئېلىمىز ھۆكۈمىتى شىائىگاڭغا ئىكلىك ھوقۇقى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەندىن كېيىن، دۆلەت ئاساسىي گەۋدسىدە سوتىسىالىستىك تۈزۈمنى يولغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇش شەرتى ئاستىدا، شىائىگاڭ ئاپتالىزم تۈزۈمنى داۋاملىق يولغا قويىدۇ، ئەسلىدىكى تىجتىمائىي، تىقتىسادىي تۈزۈمى، تۇرمۇش ئۇسۇلى ئۆزگەرتىلمىيدۇ، قانۇنلىرى ئاساسىي جەھەتنىن ئۆزگەرتىلمىيدۇ.

شىائىگاڭ جۇڭخوا خەلق جۇمھۇرىيەتتىنىڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى بولۇش سۈپىتى بىلەن نېڭزىلىك قانۇnda بېرىلگەن يۈكسەك ئاپتونومىيە ھوقۇقى، جۇملىدىن مەمۇرىي باشقۇرۇش ھوقۇقى، قانۇن چىقىرىش ھوقۇقى، مۇستەقلە ئەدىليه ھوقۇقى ۋە ئاخىرقى سوت ھوقۇقلىرىدىن بەھرىمەن بولىدۇ. مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ دىپلوماتىيە ئىشلىرى ۋە مۇداپىئە ئىشلىرىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇدۇ. بىز بۈگۈن قەسم بېرپ ۋەزىپىگە ئولتۇرغان شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ مەمۇرىي باشلىقى دۈلگە جىينىخوا ئەپنەدىنى چىن قەلبىمىزدىن تېرىكىلەيمىز، بىز ئۇ رەبەرلىك قىلىدىغان ئالاھىدە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمەتكە تولۇق ئىشىنىمىز ۋە ئۇنى تامامەن قوللايمىز. شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ نېڭزىلىك قانۇنغا شىائىگاڭلا رىثايە قىلىپ قالماستىن، مەركەز تارماقلىرى ۋە ئۆلکە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەرمۇ رىثايە قىلىشى كېرەك. مەركەز تارماقلىرى ۋە ھەرقانداق جاي شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ نېڭزىلىك قانۇنلىكى بەلكىلىملىرگە ئاساسەن ئۆز ئالدىغا باشقۇرۇدىغان ئىشلىرىغا ئارىلاشمايدۇ ھەم ئۇلارنىڭ ئارىلىشىشىغىمۇ يول قويۇلمايدۇ.

شىائىگاڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئەسلىدىكى قانۇنلىرىنىڭ مۇتلەق كۆپىنچىسى ساقلاپ قېلىنىدۇ، شىائىگاڭلىق ئاھالىلر تۈرلۈك ھوقۇق ۋە ئەركىنلىكتىن قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدۇ. قانۇن ئالدىدا ھەممە ئادەم باپىاراۋەر بولىدۇ، «پۇقرالق ھوقۇق ۋە سىياسىي ھوقۇق توغرىسىدىكى خەلقئارا ئەھدىنامە»، «تىقتىسادىي، تىجتىمائىي ۋە مەددەنیيەت ھوقۇقى توغرىسىدىكى خەلقئارا ئەھدىنامە»، خەلقئارا ئەمگە كېچىلەر ئەھدىنامىسىدىكى شىائىگاڭغا باب كېلىدىغان ئالاقدار بەلكىلىملىر داۋاملىق كۈچكە ئىككى بولىدۇ ۋە شىائىگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايوننىڭ قانۇنى ئارقىلىق يولغا قويۇلمايدۇ. شىائىگاڭنىڭ ئەھۇالغا باب كېلىدىغان دېمۆكراتىيە تۈزۈمنى پەيدىنپىي مۇكەممەللەشتۈرۈش شىائىگاڭ جەمئىيەتتىنىڭ سىياسىي مۇقىلىقىنىڭ مۇھىم كاپالتى. شىائىگاڭ نېڭزىلىك قانۇنلىكى بەلكىلىملىرگە ئاساسەن دېمۆكراتى-

بىنى تەدرجىي راۋاجلاندۇرۇپ، ئاخىرى ئالاهىدە مەمۇرىي رايوننىڭ مەمۇرىي باشلىقى ۋە قانۇن چىقىرىش كېڭىشىنى نۇمۇمىي سايلام ئارقىلىق بارلىقا كەلتۈرۈش نىشانىغا بىتىدۇ. شىائىڭاكاڭ ۋەتەن قويىنغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ نەركىن پورتۇق ئۇرنى ۋە خەلقئارا پۇل مۇئامىلىسى، سودا، دېڭىز ترانسپورتى مەركىزلىك ئۇرنى داۋاملىق ساقلاپ قىلىنىدۇ ۋە راۋاجلاندۇرۇلدۇ، بۇنىڭ بىلەن بۇ خەلقئارا نۇقتىسىدە چوڭ شەھەر باشتىن-ئاخىر جۇشقۇن تەرقىسى قىلىدىغان ھاياتى كۈچكە ئىگە بولىدۇ. شىائىڭاكاڭ ئالاهىدە مەمۇرىي رايونى خۇسۇسى مۇلۇك ھوقۇقىنى قانۇن بويىچە قوغادىدۇ، نۇقتىساد، سودا، پۇل مۇئامىلىسى، ماڭارىپ، پەن-تېخنىكا، مەدەنیيەت ۋە تەنەربىيىگە داشر سىياسەتلەرنى قانۇن بويىچە ئۆزى تۈزۈپ چقىدۇ، مالىيە جەھەتتە مۇستەقلەلىكىنى ساقلاپ قالىدۇ، مۇستەقىل باج تۈزۈمنى يولغا قويىدۇ، مۇستەقىل تامۇرنا بېجى رايونى بولىدۇ. دۇنيادىكى ئۇللار، رايونلارنىڭ شىائىڭاكاڭدىكى نۇقتىساد-سودا پاڭالىيەتلەرى ۋە مەبلغ مەنپەتتى قانۇن بويىچە قوغادىلىدۇ. بۇ فاڭچىن، سىياسەتلەرنى مەركىزىي خلق ھۆكۈمىتى شىائىڭاكاڭلىق قېرىنداشلارنىڭ جانجان مەنپەتتىنى قوغداش ۋە جۇڭخۇا مىللەتلەرنىڭ تۇپ مەنپەتتىنى قوغداش ئۈچۈن چوڭقۇر ئۇيلىشىپ تۇتۇرۇغا قويغان. بۇ فاڭچىن، سىياسەتلەرde چىڭ تۇرۇش شىائىڭاكاڭ ئۈچۈن پايدىلىق، پۇتۇن مەملىكتە ئۈچۈن پايدىلىق، دۇنيا ئۈچۈن پايدىلىق، شۇڭا ئۇنى ئۆزگەرتىدىغان ھېچقانداق ئاساس يوق. مەن بۇ يەردە شۇنى تەكتىلەيمەنكى، "بىر دۆلەتتە ئىككى خل تۈزۈمنى يولغا قويۇش"، "شىائىڭاكاڭنى شىائىڭاكاڭلار ئىدارە قىلىش"، يۈكىسەك ئاپتونومىيىنى يولغا قويۇش، ئۇلارنى 50 يىلغىچە ئۆزگەرتەسلەك - ئۇزاق مۇددەتلىك تۇپ فاڭچىن. شىائىڭاكاڭنىڭ بۈگۈنكى كۈندىكى مۇۋەپىيەقىيەتلەرنى، تېڭى-تەكتىدىن ئېلىپ تېتقاندا، شىائىڭاكاڭلىق قېرىنداشلار ياراتقان. شىائىڭاكاڭلىق قېرىنداشلارنىڭ يول ئېچىپ ئىلگىرىلەش ۋە جاپا-مۇشەققەتكە چىداب ئىگىلىك يارتىش روھى كىشىنى ئىنتايىن قايل قىلىدۇ. شىائىڭاكاڭلىق قېرىنداشلار جەزىمن مۇنداق قىممەتلىك روھنى يەنمۇ جارى قىلدۇرۇپ، شىائىڭاكاڭنىڭ كۈزەل كەلકۈسىنى يارتالايدۇ. دېڭ شىاۋپىڭ ئەپەندى "شىائىڭاكاڭلار شىائىڭاكاڭنى ئۇيدان ئىدارە قىلا لايدۇ، بۇنىڭغا ۋىشىش لازىم" دەپ ياخشى تېتقانىدى. شىائىڭاكاڭنىڭ بۈگۈنكى كۈندىكى مۇۋەپىيەقىيەتلەرى ۋە قىيياتى ۋە ئىچكى ئۆلکەلەردىكى خەلقنىڭ قوللىنىشدىن ئايىرلمايدۇ. بىڭى جۇڭگو قولۇلغاندىن كېيىن، جۇڭگو ھۆكۈمىتى شىائىڭاكاڭنىڭ مۇجىتمائىي مۇقىملقى ۋە نۇقتىسىدە تەرقىياتىنى ئىزچىل قوللاپ كەلدى. ئىچكى ئۆلکەلەر ئىسلاھات-

ئېچۈپتىشنى يولغا قوبىغاندىن بۇيان، شياڭگاڭ ۋەتنىمىزدىن تېخىمۇ كۈچلۈك قوللاش ۋە ھىماماقا ئىكە بولدى. شياڭگاڭ ۋەتنىمىزنىڭ دۇنيا ئەللەرى بىلەن ئۇقتىساد، پەن-تېختىكا، مەدەنبىيەت ئالماشتۇرۇشدا مۇھىم كۆرۈشكە بولۇش سۈپىتى بىلەن غايىت زور مەنپەتكە ئېرىشتى. بۇنىڭدىن كېيىن ۋەتنىمىزنىڭ زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ ئۆزلۈكىسىز ئىلگىرىلىشىگە ئەگىشىپ، شياڭگاڭنىڭ ئىچكى ئۆلكلەر بىلەن بولغان ئۇقتىسادىي ئالاقىسى تېخىمۇ قويۇقلۇشىپ، ئۇنىڭ كۆرۈشكە كۈچىپ، شياڭگاڭ ئۇقتىسادىنىڭ بېشىشنى يېڭى، تېخىمۇ زور ھەركەتلەندۈرگۈچ كۈچ بىلەن تەمن ئېتىدۇ.

شياڭگاڭنىڭ بۈگۈنكى كۈندىكى مۇۋەپىەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈرۈشىدە يەنە باشقا كۆپ خىل ئامىللار-نىڭ رولىمۇ بار. ئۇۋەزەل جۇغراپىسىلىك نۇرنى، ئۇشكىنى ئومۇمیۈزلۈك بېچۈپتەكەن ئەركىن پورت سىاستى، بىرقەدەر مۇكەممەل بولغان قانۇن-تۆزۈم، ساپاسى بىرقەدەر يۇقىرى بولغان ھۆكۈمەت خىزمەتچىلىرى قوشۇنى، ئۇنۇملىك بولغان ئىكلىك باشقۇرۇش ۋە شەھەر مەمۇربى باشقۇرۇشلارنىڭ ھەممىسى شياڭگاڭنىڭ ئۇقتىسادىي تەرفقىياتىنى پايدىلىق شارائىت بىلەن تەمىلىدى. شياڭگاڭ ۋەتنىمىز قوينىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن بۇ شارائىلار داۋاملىق تۈرددە ئىجابىي رول ئويينايدۇ.

شياڭگاڭلىق قېرىنداشلار شانلىق ۋەتەنپەرۋەرلىك ئەنەنسىگە ئىگە. مەيلى مىللى ئازادلىقنى قولغا كەلتۈرۈش كۈرۈشىدە بولسۇن ياكى ۋەتنىمىزنىڭ زامانىۋلاشتىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش مۇساپىسىدە بولسۇن شياڭگاڭلىق قېرىنداشلار مۇھىم تۆھپىلەرنى قوشتى. شياڭگاڭلىق قېرىنداشلار ۋەتەننى، شياڭگاڭنى سۆبىوش قىزغىنلىقنى جەزەن يەنسە ئۇرغۇتۇپ، شياڭگاڭنىڭ ئۆزاق مۇددەتلىك ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملۇقنى ساقلاشنى، دۆلەت ۋە مىللهەتنىڭ تۈپ مەنپەئىتىنى قوغداشنى ئۆزىنىڭ ئەڭ زور شان-شەرپى قىلدۇ.

شياڭگاڭدا ياشاۋاقان نۇرغۇن چەت ئەللىكەرنىڭ بەزلىرى شياڭگاڭنى ئائىلىسى قىلدى، شياڭگاڭ بۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇلارنىڭ خاتىرجم تىرىكچىلىك قىلىدىغان يۇرتى بولىدۇ. كەلگۈسىدىكى شياڭگاڭدا بېرىق-جىنس ئايىبلماستىن، ھەممە كىشى باراۋىر رىقا بهتلىشىدىغان پۇرسەتكە ئىگە بولىدۇ، ھەممە كىشى قانۇnda كاپالەتلەندۈرۈلگەن ھەر خىل هووقۇق ۋە ئەركىنلىكتىن بەھرىمەن بولىدۇ.

جوڭگو-ئەنگلىيە ھۆكۈمەتلىرى شياڭگاڭ مەسىلسىنى سۆھىبەت ئارقىلىق ھەل قىلىپ، خەلقئارا جەمئىيەت ئۈچۈن دۆلتلەر ئوتتۇرۇسىدىكى تارىختىن قېقاغان مەسىلەرنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنىڭ ئۆلگىسىنى يارتىپ بىردى. بۇ يەردە مەن شياڭگاڭنىڭ سلىق ئۆنۈشى ئۈچۈن تۆھپە قوشقان ئەنگلىيە ھۆكۈمەت خادىملىرىغا ۋە غەيرىي ھۆكۈمەت خادىملىرىغا مىننەتدارلىقىنى بىلدۈرمەن. بىز شۇنىڭغا ئىشنىمىزكى، شياڭگاڭ مەسىلسىنىڭ مۇۋەپىەقىيەتلىك ھەل قىلىنىشى جوڭگو-ئەنگلىيە خەلقلىرىنىڭ

دوستلۇقنى يەنسىءو راواجلاندۇرىدۇ.

ئىسلاھات-تېچىۋىتىش ۋە زامانىيەلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ نۇلغۇ ئەمەلىيىتى دۆلتىمىزنىڭ نۇقتىسىادىي ۋە ئىجتىمائىي تۈرمۇشدا غايىت زور نۇزىگىرىشلەرنى بارلىققا كەلتۈردى. بۇ بارلىق مۇۋەپىەقىيەتلەرنىڭ قولغا كەلتۈرۈلۈشىدە نەڭ تۈپ ئاساسلىقى بىز مۇۋەپىەقىيەتلەرنىڭ قولدا جۇڭگۈچە سوتىسىالىزم قۇرۇش يولدا ماڭدۇق. بىز نۇقتىسىادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا قەتىي تەۋەنەستىن چىڭ تۇرۇپ، ئىسلاھاتنى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىكى سىرتقا تېچىۋىتىش دائىرسىنى كېڭىيتسىپ، جەمئىيەتنىڭ نۇمۇمیۈزۈلۈك تەرەققىي قىلىشنى ئىلگىرى سۈرىمىز. بىز "بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈمنى يولغا قويۇش" فاڭچىنى بوبىچە ۋەتەنلىمۇنىڭ تىنج يول بىلەن بىرلىككە كېلىشنى قەتىي تەۋەنەستىن داۋاملىق ئىلگىرى سۈرىمىز، ئاۋامىنىڭ ۋەتەن قويىنغا ئۇڭۇشلۇق قايتىشىغا كاپالەتلىك قىلىمىز ھەم ئاخىرقى ھېسابتا تېۋەن مەسىلسىنى ھەل قىلىمىز. بىز مۇستەقىل-تۇزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ئاساستىكى تىنچلىق دېپلوماتىيە سىاستىدە قەتىي تەۋەنەستىن چىڭ تۇرۇپ، ھەرقايسى ئەللەر خەلقلىرى بىلەن بىرلىككە دۇنيا تىنچلىقنى قوغداش، ئۇرتاق راواجلانىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۇچۇن، تىنج، مۇقىم، ئادىل، مۇۋاپىق بولغان خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئۇرتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۇچۇن ئاكتىپ تۆھپە قوشىمىز.

21-ئەسربىنىڭ بىتىپ كېلىشگە بارماق بىلەن سانغۇدەك ۋاقت قالدى. دۆلتىمىزنىڭ تەرەققىياتى مۇھىم تارىخى دەۋىرە تۇرماقتا. شىائىگاڭلىق قېرىنداشلار، ئاۋەنلىق قېرىنداشلار، تېۋەنلىك قېرىنداشلار ۋە چەت ئەللەردىكى مۇهاجر قېرىنداشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق جۇڭگۈ خەلقى ئىتتىپاقلىشىپ، ۋەتەنلىك بىرلىكىنى ھىمایە قىلىدىغان، ۋەتەنلىك قۇرۇلۇشىغا كۆكۈل بۆللىدىغان بارلىق ۋەتەنپەرۋەر زاتلار ئىتتىپاقلىشىپ، بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، ھەر بىر منۇتىنى چىڭ تۇتۇپ، دەۋونىڭ تەرەققىيات ھەدىسىگە يېقىندىن ئەڭشىپ، ۋەتەنلىك تامامەن بىرلىككە كېلىشى ۋە جۇڭخوا مىللەتلىرىنىڭ نۇمۇمیۈزۈلۈك كۆللىنىشى ئۇچۇن ئۇرتاق كۆرەش قلايلى! ھەرقايسىلىرىغا رەھىمەت.

(شىخوا ئاگېتلىقى تارقاتقان)

تەرجىمە قىلغۇچى: كامىلجان تۇرسۇن
مەسئۇل مۇھەممەر: ئەركىنچان

دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش قەدىمىنى تېزلىتەيلى

زو جياخوا

ئۇچۇرلىشىش — ھازىرقى جەمئىيەت تەركىيەتلىك يۈزلىنىشى، ئۇچۇرلىشىش قەدىمىنى تېزلىتىش — دۇنيا ئەللەرى ئۇمۇمیيۈزلىك كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەركىزىي نۇقتا. دۆلتىمىزدە تۆتى زامانىۋلاشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۇچۇن ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا 80-يىللاردىن باشلاپلا كۆڭۈل بۆلۈندى. يولداش دېڭ شياۋىپىك 1984-يىللا: “ئۇچۇر بایلىقىنى بېچىپ، تۆتى زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشغا خزمەت قىلدۇرۇش لازم” دەپ كۆرسەتكەندى. باش شۇجى جياڭ زېمىن: “تۆتى زامانىۋلاشتۇرۇشنىڭ ھېچقايسىسى ئۇچۇرلىشىتنىڭ ئايىرلەلمايدۇ” دەپ تەكتىلىدى. پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 5-ئۆمۈسى يىغىنى “خەلق ئىكىلىكىنىڭ ئۇچۇرلىشىش جەريانىنى تېزلىتىش” ستراتېكىيلىك ۋەزپىسىنى دەل ۋاقتىدا ئۇتتۇرۇغا قويدى، 8-نۆۋەتلىك مەملىكتەلىك خەلق قۇرۇلۇشىنىڭ 4-يىغىنى ئۇچۇرلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى «خەلق ئىكىلىكى تەركىيەتلىك بىلەن ئىجتىمائىي تەركىيەتلىك ئۇچۇرلىشىش 2010-يىلغىچە بولشان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسى»غا كىرگۈزدى، بۇلار دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى تېزلىتىنىڭ دۆلتىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەركىيەتلىك بىلەن ئىجتىمائىي تەركىيەتلىك مۇھىم ستراتېكىيلىك ۋەزپە بولۇپ قالغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ.

دۆلتىمىزنىڭ ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ھازىرقى ئەھۋالى

1993-يىلدىن ئېتىبارمۇن دۆلتىمىزنىڭ ئۇچۇرلىشىش قەدىمى تېزلىتىلپ، كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلىنىدى.

ئېلىكترون، پوچتا-تېلىکراف، رادیو-تېلىۋىزىيە ساھىسى تېز راۋا جىنىپ، دۆلتىمىزنىڭ تۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا ئاساس سالدى. 8-بېش يىللۇق پىلان مەزگىلەدە ئېلىكترون سانائىتىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى يىلىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 28% تىن تېشىپ باردى، بۇنىڭ تىچىدە ھېسابلاش ماشىنىنىڭ يىلىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن تېشىش نسبتى 50%， ئالاقه ئۇسكونلىرىنىڭ بولسا 35% بولدى. پوچتا-تېلىکراف كەسپىنىڭ يىللۇق ئومۇمىي مەقدارنىڭ ئوتتۇرۇچە تېشىش نسبتى 46% بولۇپ، ئۇپتىكلىق كاپىلنى ئاساس، مىكرو دولقۇن، سۈنىيى ھەمراه ئالاقىسىنى قوشۇمچە قىلغان جامائىت غول لىنىبلىك تارقىتىش تورى بارلىققا كەلدى، ئۇپتىكلىق كاپىل غول لىنىيىسى 100 مىڭ كيلومېتردىن تېشىپ كەتتى. 1995-يىلينىڭ ئاھالە ئىچىدە تارقىتىش نسبتى 78.7% كە يەتتى: تېلىۋىزىيە ئىستانسىلىرى، سىملق تېلىۋىزىيە ئىستانسىلىرى 2000 دىن ئاشتى، سىملق تېلىۋىزىيە ئىستېمالچىلىرى 40 مىليون تۇتونگە يەتتى، تېلىۋىزور-نىڭ ئاھالە ئىچىدە تارقىتىش نسبتى 84.5% كە يەتتى. 9-بېش يىللۇق پىلاننىڭ دەلىپىدە بۇ ئۇچ ساھە يۇقىرى سۈرئەتتە تېشىش ۋەزىيەتنى داۋاملىق ساقلاپ كەلدى.

دۆلەتىنىڭ چوڭ-چوڭ تۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشلىرى ۋە ھەرقايىسى ساھەلەردىكى تۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇش-دا تەرەققىيات بىرقدەر زور بولدى. دۆلتىمىزنىڭ تۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى "ئالتۇن كۆۋرۈك"، "ئالتۇن كارتوجكا"، "ئالتۇن تامۇژنا"، "ئالتۇن باج" قۇرۇلۇشى قاتارلىق چوڭ-چوڭ تۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى يولغا قويۇش بىلەن باشلاندى. ھازىر ئالتۇن كۆۋرۈك قۇرۇلۇشغا داىش تۈرلەر بېكىتىلىپ بولدى، ئالتۇن كۆۋرۈك تورى 24 شەھەرde رەسمىي ئىشقا كىرىشتى. ئالتۇن كارتوجكا قۇرۇلۇشى جەھەتتە بىرىنچى تۈرکۈمە سىناق قىلىنغان 12 ئۆلکە، شەھەرنىڭ ئالتىسىدىكى بانكا كارتوجكىسى بانكا ھالقىپ تورلاشتۇرۇپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى، غېرىرى بانكا كارتوجكىلىرىنى ئىشلىتىدىغان ساھەلەرمۇ تەدرجىي كېڭىيەكتە. ئالتۇن تامۇژنا قۇرۇلۇشدا نورملىق ۋە ئىجaza تاماملىك باشقۇرۇش، ئېكسپورتتا باج قايتۇرۇش، ئىمپورت-ئېكسپورت سىاناستىكىسى، ئېكسپورتتا پېرىۋەتتىپ تېلىش-تۆلەشنى تەكشۈرۈپ باشۇرۇش قاتارلىق تۆت كەسىپ بويىچە تۇچۇردىن پايدىلىنىش سىستېمىسى قۇرۇلۇشى ئىلگىرلەشكە ئېرىشتى. ئالتۇن باج قۇرۇلۇشى جەھەتتە، 50 مەركىزىي شەھەر، 800 نەچچە رايون-ناھىيە دەرىجىلىك باج تارماقلىرىدا مەخسۇس قوشۇلما قىممەت بېجى تالوننى ھېسابلاش ماشىنىسىدا تەكشۈرۈش سىستېمىسى ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى.

"تۆت ئالتۇن" قۇرۇلۇشنىڭ باشلىنىشى ۋە يولغا قويۇلۇشغا ئەگىشىپ، ھەرقايىسى ساھە-كەسپىلەر

ئۈچۈردىن پايدىلىنىش سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى تېزلمىتى، ھەر خىل ئىشلارغا ئىشلىلىدىغان جامائەت سانلىق مەلumat تورى، ئۆز ئالدىغا ئالاھىدىلىكلىرى بولغان ھىسابلاش ماشىنىسى تورى، سانلىق مەلumat ئامسىرى قۇرۇلۇشلىرىدا زور تەرەققىيات بولدى، مەخسۇس تورلار ئۇقتىدارىنى ئۆزلۈكىسىز كېگەيتىپ، دۆلەتنىڭ تور بايلىقنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسى بولۇپ قالدى.

دۆلەتنىڭ "تۆت ئالتون" قۇرۇلۇشنىڭ باشلامىچىلىقىدا، جايilarنىڭ ئۈچۈرلىشىش قۇرۇلۇشدا ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە ئىلگىرلەش بولۇپ، ھەرقايىسى ئۆزىكە چۈشلۈق ئالاھىدىلىكىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈردى، بېكى ئەجريبلەرنى ياراتى.

بېكى ھەركەت مېخانىزىمى ئۆستىدە ئۇزدىنىش، تاشقى ھەمكارلىق ۋە ئالماشتۇرۇشنى قانات يايىدۇرۇش ئۈچۈرلىشىش قۇرۇلۇشغا بېكى ھايىتى كۈچ بەخش ئەتتى. گۇۋۇپىوهن جۇڭگو بىرلەشمە ئالاقە شىركىتىنى قۇرۇشنى تەستىقلالپ، ئېلېكترونلۇق ئالاقە سادەسىگە رىقابىت مېخانىزىمنى ئېلىپ كىردى، ئېلېكترونلۇق ئالاقە سادەسىدە رىقابىتمۇ، بىرلىشىمۇ بولغان، بىر-بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان، ئۇرتاق راۋاجلىنىدغان ۋەزىيەت شەكىلىنىشكە باشلىدى. رادئۇ-تېلېپۇزوردا بېكى تېلېپۇزىيە فاناللىرى ئېچىلىپ، ئىستېمالچىلاردىن مۇۋاپق تورغا كىرىش ھەققى ئېلىش سىياسىتى تۆزۈلۈپ، سىملق تېلېپۇزور تورىنىڭ تەرەققىياتى تېزلىتىلەدى. ھەرقايىسى ساھەلەر خەلقئارا ھەمكارلىقنى يولغا قويۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ باشلىنىش نۇقتىسىنى ئۆستۈرۈپ، ئەگرى يولنى كۆپ مېڭىپ كەتمىدى. 1994-يىلىدىن ئېتىبارەن، دۆلەتتە مىزدە بەرپا قىلىنغان تۆت ھىسابلاش ماشىنىسى بىرلەشمە تورى كەينى-كەينىدىن خەلقئارا تور بىلەن بىرلەشتى.

ئېلېكترونلۇق ئۈچۈر تېخنىكىسىنى كېگەيتىش، قوللىنىش ئىشلىرىدا ۋە ئۈچۈردىن پايدىلىنىش سىستې-مىسى قۇرۇلۇشدا ناھايىتى زور ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى. سانلىق مەلumatلارغا قارىغاندا، ئېلېكترونلۇق ئۈچۈر تېخنىكىسىنى كېگەيتىش ۋە قوللىنىش جەھەتە جەھەتى 8000غا يېقىن تور پۇتكەن، 400 مiliارد 400 مiliyon يەون مەبلغ سېلىنغان، ئېلېكترونلۇق ئۈچۈر تېخنىكىسىدىن پايدىلىنىپ ئەئەن ئۆزى كەسىپلەرنى ئۆزگەرتىشكە كەتكەن مەبلغ سېلىنمىسى بىلەن ئېلىنىنىڭ نسبىتى ئۇتسۇرا ھېساب بىلەن 1:5 بولۇپ، خىلى كۆرۈنەرلىك ئۇقتىسادىي ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى.

ھەرقايىسى ساھەلەر ھىسابلاش ماشىنىسى تەربىيىسى بىلەن ئۈچۈرلىشىش خادىملىرى قوشۇنى قۇرۇلۇشغا ئۇمۇمۇزلىك ئەھمىيەت بەردى. مەملىكتىمىزدە ھىسابلاش ماشىنىسى، ئالاقە، رادئۇ، مىکرو ئېلېكترون

ئاتايرلىق بىن ۋە كەسپىلەر بويىچە 175 دوكتور تەربىيەلەش نۇقتىسى، 730 چە ماگىستىر تەربىيەلەش نۇقتىسى بار. ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەممىسىدە ھېسابلاش ماشىنىسى دەرسى جەزىمن نۇقولۇشان دەرس قىلىنىدى، بىر قىسىم ئالىي مەكتەپلەردا نۇچۇر قۇرۇلۇشى تىنسىتىتى قۇرۇلدى، نۇتۇرا-باشلاغۇچ قىلىنىدى، ھەكتەپلەرنىڭ خېلى بىر قىسىمدا ھېسابلاش ماشىنىسى دەرسى تەسس قىلىنىدى، ھېسابلاش ماشىنىسى نىشلەنكۈچى كەڭ تارماقلار ھېسابلاش ماشىنىسى كەسپى بويىچە تەربىيەلەش نۇشتى كەڭ قاتات يايىدۇردى. ھەر يىلى تەربىيەلەپ بىتىشتۈرۈلگەن دوكتور نۇقوغۇچى 300 دىن، ماگىستىر نۇقوغۇچى 100 دىن ئاشىدۇ، بولۇق كۈرس نۇقوغۇچىلىرى 40 مىتىچ، كېلە، نۇچۇر چىلق تۈرى بويىچە تېخنىكىمى يۈتۈرگەنلەر 55 مىڭ. ھېسابلاش ماشىنىسى ۋە نۇچۇرلىشىش بىلىملىرىنىڭ پائال ئومۇمىلاشتۇرۇلۇشى ئارقىسىدا، پۇتۇن خەلقنىڭ نۇچۇرلىشىش تېڭى ۋە تۇقتىدارى ئۆستى.

رەھبەرلىك ئاپىاراتلىرى تدرىجىي مۇكەممەللەشتى، نۇچۇرلىشىش خزمتى تەشكىلىك بولۇش، مۇئىيەن رەھبەرلىك ئاستدا بولۇش يولغا سېلىنىدى. 1993-يىلى دۆلەت ئىگلىكىنى نۇچۇرلاشتۇرۇش بويىچە باش قوشۇش كېشى قۇرۇلدى، 1996-يىل 1-ئايدا گۇۋۇيۇھەنىڭ قارارى بويىچە يەنە گۇۋۇنۇمۇن نۇچۇرلىشىش خزمتى رەھبەرلىك گۇۋۇيىسى قۇرۇلدى. بەزى منىسترلىك-كۆمتېتلار ۋە نۇلکە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە فاراشرلىق شەھەرلەرمۇ نۇچۇرلىشىش خزمتى رەھبەرلىك ئاپىاراتنى كەينى-كەينىدىن قۇردى. نۇچۇرلىشىش رەھبەرلىك ئاپىاراتنىڭ قۇرۇلۇشى دۆلتىمىزىدە نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ باشلىنىشى ۋە ئىلگىرى سۇرۇلۇشى جەھەتنە مۇھىم رول نۇينىدى.

دۆلتىمىزىدە نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ تەرقىيانى ناھايىتى تىز بولدى، ۋەزىيەت ئادەمنى خۇشال قىلىدۇ، ئەمما بىرمۇنچە قىيىنچىلىق ۋە مەسىلەرمۇ مەۋجۇت. بۇلار ئاساسەن مۇنۇلار: مەملىكتىمىزدىكى ھالقىلىق تېخنىكا ۋە جابدۇق نۇچۇرلىشىش تەرقىيانىنىڭ تېھتىياجىنى تېخى قاندۇرۇپ كېتەلمەۋاتىدۇ؛ تۇقتىسادىي تۆزۈلمە بولۇپمۇ باشقۇرۇش تۆزۈلىمىسى نۇچۇرلىشىش تەرقىيانىنىڭ تەلىپىگە تېخى تۇبىغۇن ئەمەس؛ دۆلەتنىڭ نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا لازىملىق ئالىي تۇختىساسلىق كىشىلەر كەم، پۇتۇن خەلقنىڭ نۇچۇرلىشىش تېڭى ۋە نۇچۇردىن پايدىلىنىش تۇقتىدارنى نۇستۇرۇشكە توغرا كېلىدۇ؛ نۇچۇرلىشىش ھەقىدىكى سىياسەت، قانۇن-نزايمىلارنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۇرۇشكە توغرا كېلىدۇ؛ دۆلەتنىڭ مالىيە كۈچى چەكلەك بولغاچقا، نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا سېلىنغان مەبلغ تېخى ئازراق بولۇۋاتىدۇ. بۇ مەسىلەرنى بۇنىڭدىن كېيىنكى ئەمەلىيەت داۋامىدا پەيدىنپەي ھەل قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ.

ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى ئوي-پىكىرلەر

گۇۋۇيۇمن ئۇچۇرلىشىش خزمىتى رەھبەرلىك گۇردۇپىسى قۇرۇلغاندىن كېيىن، دۆلتىمىزنىڭ ئەھۋالغا بىرلەشتۈرۈپ، «دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىشى بويىچە 9-بەش يىللەق پلان ۋە 2010-يىلغىچە كۆزلەنگەن كەلگۈسى نىشان (پروگرامما)» (تۆۋەندە «دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىشى ھەقىدىكى پلان» دەپ قىسقاراتپ بىلنىدى) مۇھاكىمە قىلىپ تۈزۈپ چىقىلىدى. بۇ ٹۈمۈمىي پىلاندا دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىشىغا تېبرىپلىدى. دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىشى دېگىنلىرى دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش پىلانلىشى ۋە تەشكىللەشى ئارقىسىدا، يېزا ئىگىلىكى، سانائەت، پەن-تېخنىكا، دۆلەت مۇداپىئەسى ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايىسى جەھەتلەردىه زامانئۇي ئۇچۇر تېخنىكسىنى قوللىنىپ، ئۇچۇر باىلىقنى چوڭقۇر ئېچىپ ۋە ئۇنىڭدىن كەڭ پايدىلىنىپ، دۆلەتنى زامانئۇلاشتۇرۇش جەريانىنى تېزلىشىشىن ئىبارەت. بۇ تېبرى مۇنداق تۆت مەنىنى تۆز ئىچىگە ئالىدۇ: بىرىنچى، تۆتىنى زامانئۇلاشتۇرۇش ئۇچۇرلىشىشىن ئايىلالمائىدۇ، ئۇچۇرلىشىش تۆتىنى زامانئۇلاشتۇرۇشقا خزمەت قىلىشى كېرەك؛ ئىككىنچى، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى دۆلەت بىر تۇتاش پىلانلىشى، بىر تۇتاش تەشكىللەشى كېرەك؛ ئۇچىنچى، ھەر بىر ساھە زامانئۇي ئۇچۇر تېخنىكسىنى كەڭ قوللىنىشى، ئۇچۇر باىلىقنى چوڭقۇر ئېچىشى ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشى كېرەك؛ تۆتىنچى، ئۇچۇرلىشىش ئۇزلۇكىز تەرەققىي قىلىش جەريانىدۇر.

يۇقرىقى تەبرىگە ئاساسەن، «دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىشى ھەقىدىكى پلان» دا دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش سىستېمىسىنىڭ ئۇچۇر باىلىقى، دۆلەتنىڭ ئۇچۇر تورى، ئۇچۇر تېخنىكسىنى قوللىنىش، ئۇچۇر تېخنىكسى ۋە كەسپى، ئۇچۇرلىشىتىكى ئىختىاسلىق خادىملار، ئۇچۇرلىشىش ھەقىدىكى سىيا- سەت، قانۇن-نظام ۋە ئۆلچەم دېگەن ئالىتە ئامىلىنى تۆز ئىچىگە ئالىدىغانلىقى مۇئىيەنلەشتۈرۈلدى. ئۇچۇرلىشىشا ھەر بىر ئامىلىنىڭ مۇئىيەن ئورنى ۋە رولى بار. ئۇچۇر باىلىقى ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىكى ستراتېگىيلىك باىلىق، ئۇچۇر باىلىقنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش — دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىدا يادROLوق ۋەزپى، دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ئەمەلىي ئۇنىۋەمكە ئېرىشىشىدىكى حالقا. دۆلەتنىڭ ئۇچۇر تورى ئۇچۇر باىلىقنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش، ئۇچۇر تېخنىكسىنى قوللىنىشنىڭ ئاساسى. ئۇچۇر تېخنىكسىنى قوللىنىش دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ

ئاساسىي نىستىكاما بولۇپ، دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ نۇنۇمىنى مەركىزلىك كۆرسىتىپ بېرىدۇ. نۇچۇر تېخنىكىسى ۋە كەسپى دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىشنى نۇز كۈچمىزگە تايىنسىپ تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى تۈۋۈرۈك. نۇچۇرلىشىشتىكى ئىختىسالق خادىملار قوشۇنى قۇرۇلۇشى دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىشنىڭ مۇھىمەقىيەتلىك بولۇشنىڭ ئاساسىي بولۇپ، نۇ باشقا ئامىلارغا ھەل قىلغۇچ تەسىر كۆرسىتىدۇ. نۇچۇرلە-شش ھەقىدىكى سىياسەت، قانۇن-نظام ۋە ئۆلچەم دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىشنىڭ تېز، تەرتىپلىك، ساغلام تەرەققىياتنىڭ كاپالىتىدۇر.

دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ كۆرەش نىشانى: 2000-يىلغىچە، مەلۇم كۆلەمدىكى ۋە بىرقەدەر مۇكەممەل بولغان دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىش سىستېمىسىنى دەسلەپكى قەدەمە ۋۆجۇدقا كەلتۈرۈش. 2010-يىلغىچە، مۇكەممەل، خېلى كۆلەمگە نىڭ بولغان، ئىلغار بولغان دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش.

ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي ۋە زېپسى

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گۇۋۇيۇننىڭ ئالاقىدار يوليورۇقنىڭ روهىغا ئاساسەن، پۇتۇن دۆلەتىڭ نۇچۇرلىشىش خزمىتىنگە بىر لەشتۈرۈپ، پۇتۇن دۆلەتىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدىكى نۇچۇرلىشىش خزمىتىگە مۇنداق ئومۇمىي تەلەپ قويۇلدى: دېڭ شياۋېپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتىسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى يېتەكچى قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، يولداش دېڭ شياۋېپىڭ ۋە يولداش جىائىق زېمىننىڭ ئۇچۇرلىشىش توغرىسىدىكى مۇھىم يوليورۇقلەرنى ئومۇمۇيۇزلىك ئىزچىلاشتۇرۇپ، ئۇ-چۇرلىشىش قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى "بىر تۇتاش پىلانلاش، دۆلەتنى يېتەكچى قىلىش؛ ئۆلچەمنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، ھەمكارلىشىپ قۇرۇش؛ ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇش، بايلىقتىن ئورتاق بەھرىمەن بولۇش" دېڭەن يېتەكچى فائىجىنى ئەستايىدىل ئىزچىلاشتۇرۇپ، دۆلىتىمىزنىڭ ئۇچۇر ئاساسىي مۇئەسىسى لەرى ۋە ئۇچۇر كەسپىنىڭ تەرەققىاتىنى يەنىمۇ تېزلىتىپ، "ئىككى تۈپ خاراكتېرلىك بۇدۇلۇش"نى پائىل ئىلگىرى سۈرۈپ، چەت ئەل بىلەن ھەمكارلىشىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، خەلق ئىگلىكىنىڭ ئىزچىل، تېز، ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ۋە جەمئىيەتىنىڭ ئومۇمۇيۇزلىك ئالغا ئىلگىرىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشته تېخىمۇ چولق رولىنى جارى قىلدۇرۇش.

ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى بىر تۈرلۈك نۇزاق مۇددەتلىك ستراتېكىيلىك ۋەزپە، يۈقرىدا ئېشىلغان تەرقىيەت نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا، ھەم يەراق كەلگۈسى تەرقىيەتى نەزەردە تۇتۇش، ھەم مەۋقۇنى نۇۋەتىكى ئەمەلىيەتكە قويۇش، ئىشنىڭ مۇھىملق ۋە جىدىيەلىك دەرىجىسى بويىچە قەدەممۇقدەم ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. نۇۋەتىتە دۆلەتنىڭ ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي ۋەزپىسى مۇنۇلاردىن ئىبارەت؛ بىرىنچى، ئۇچۇر بایلىقنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىشىش ئىشنى تەشكىللەش. ئۇچۇر بایلىقنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىشىش ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ يادولۇق مەزمۇنى، شۇنداقلا مەملىكتىمىز ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ئاجىز ھالقىسى، شۇڭا نۇۋەتىكى خىزمەتتە ئۇنى ئالدىنىقى ئورۇغا قويۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ۋە باشقۇرۇش تارماقلىرى ئۇچۇر بایلىقنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىشىش ئۇچۇن ئاكتىپ ھالدا پايدىلىق مۇھىت ۋە شەرت-شارائىت يارتىپ بېرىپ، ئۇنى دۆلەتنىڭ ئۇچۇر تورى قۇرۇلۇشى بىلەن ماسلاشتۇرۇشى، ئۇچۇر بایلىقدىن ئورتاق بەھرىمن بولۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم. ئۇزلىكىسىز تۈرددە سۈپەتتى ئۇستۇرۇپ، سەغىمچانلىقنى كېڭەيتىپ، سان-مقدارنى كۆپەيدىپ، ئۇچۇردىن پايدىلىشىش سىستېمىسىنىڭ تۈرلىشىش دەرىجىسىنى ئۇستۇرۇش كېرەك. مىللەتتىمىزنىڭ ئېسلىلەنەت ئەئەنسىگە ئىگە ئۇچۇر بایلىقنى تورغا كىرگۈزۈشنى زور كۈچ بىلەن تەشكىللەش لازىم. بازار مېخانىزمنى كىرگۈزۈپ، تارماقلار، ئورگانلارنىڭ بىر-بىردىن ئاييرىلىپ تۇرۇش ۋە بىر-بىرى بىلەن ئالاقە قىلماسلىق ھالىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۇچۇر بایلىقنىڭ سودىلىشىش دەرىجىسىنى تىرىشىپ ئۇستۇرۇپ، ئۇچۇر بازىرىنى پائالاپ يېتىشتۇرۇش كېرەك. دۆلەتنىڭ ئۇچۇر بایلىقنى بىر تۇتاش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، دۆلەتنىڭ مەخييەتلەكىنى قوغداشقا، ئىقلىي مۇلۇك ھوقۇقىنى قوغداشقا ئەمەيەت بېرىش لازىم.

ئىككىنچى، دۆلەتنىڭ ئۇچۇر تورى قۇرۇلۇشنى ۋە ئۇنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش. ئۇچۇر تورى دۆلەتنىڭ مۇھىم ئاساسىي مۇنەسەسەسى، ئۇچۇر بایلىقدىن تولۇق پايدىلىشىنىڭ زۆرۈر شەرتى. دۆلەتنىڭ ئۇچۇر تورى قۇرۇلۇشدا بىر تۇتاش پىلانلاش، تېخنىكا تۈزۈلمىسىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، ئۇچىجەمنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. 9-بىش يىللەق پىلان مەزگىلىدە ئاساسەن تۇۋەندىكىدەك بىر قانچە تۈرلۈك خىزمەتتى ياخشى ئىشلەش لازىم: دۆلەتنىڭ ئۇچۇر تورىنى قۇرۇش ئومۇمىي پىلاننى ئۇزۇشكە دورھال تۇتۇش قىلىپ، دۆلەتنىڭ غول لىنىيەلىك تارقىتىش تورىنىڭ ئۇمۇمىي لايمەسىنى ئورۇنداش، تور قۇرۇلمىسى ۋە ئۇنىڭ ئورۇنلىشىنى تەڭشەپ، مۇۋاپقلاشتۇرۇپ، بىخەتەر، ئىشەنچلىك ئايلىنىشغا كاپالەتلىك قىلىش؛ ھازىرقى بار بولغان تور بایلىقدىن تولۇق پايدىلىنىپ، دۆلەتنىڭ غول

لىنېيلىك تارقىتىش تورىنى بىرلىشپ قۇرۇش ۋە راۋاجلاندۇرۇش، ھەمە دۆلەتلىك بىرلىككە كەلگەن تور باشقۇرۇش سىستېمىسىنى قۇرۇش؛ بازارنى يېتەكچى قىلىپ، نىش تەفسىم قىلىۋىلىپ ھەمكارلىشپ، ھەر يەرنىڭ شەرت-شارائىشقا قاراپ نىش كۈرۈپ، قوبۇل قىلىش تورىنى بىرلىشپ قۇرۇش؛ ئېلىكترونلۇق ئالاقە تورى، رادىئو-تېلېۋىزىيە تورى ۋە ھېسابلاش ماشىنىسى تورىنى پائال داۋاجلاندۇرۇش.

ئۇچىنجى، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى ئارقىلىق ئۇچۇر كەسپىنىڭ تەرەققىياتىنى ئالغا سۇرۇش. ئۇچۇر كەسپىدە تەرەققىيات پۇرستىنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇچۇر ئۇسکۇنلىرىنى ياساش، يۇمشاق ماتېرىالارنى ياساش، سىستېما توپلاشتۇرۇش ۋە ئۇچۇر مۇلازىمەت كەسپىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش لازىم. بولۇپىۇ توپلاشتۇرۇلغان توك يولىنى ئېچىش، لايمەلەش ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارنى تېزدىن ئۇستۇرۇپ، يۇمشاق ماتېرىال ۋە سىستېما توپلاشتۇرۇش كەسپىنى ئىقتىسانىڭ يېڭى، يۇكسلىش نۇقتىسى قىلىپ يېتىشتۇرۇش لازىم؛ ئۇچۇر مۇلازىمەت كەسپىنىڭ ئۇچۇر كەسپىدە ئىگەللەكەن نىسبىتىنى ئۇستۇرۇپ، ئۇچۇر مۇلازىمەت ئىڭى ساھەسىنى پائال ئېچىش لازىم. ئۆز كۈچىك تايىننىپ تېخنىكا يارىتىش سەۋىيىسى ۋە ئىقتىدارنى ئۆستۇرۇپ، دۆلەتلىك بىخەتلەركى، تورىنىڭ بىخەتلەركى، كەسپىنىڭ تەرەققىياتغا مۇناسىۋەتلەك بولغان ھالقىلىق تېخنىكىلارنى تەتقىق قىلىپ ئۆزلىشتۇرۇشنى كۈچەبىتىش ھەمە ئۆز ئىختىيارىسىز بىلەن بىر تەرەب قىلايدىغان ئەقلەي مۇلۇك ھوقۇقىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم. پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنىڭ ئايلىنىشنى ئىلگىرى سۇرۇپ، كۆلمەلەك ئىشلەپچىقىرىشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، مەھسۇلاتلارنىڭ رىقابەت ئىقتىدارى ۋە بازارنى ئىگىلەش نىسبىتىنى ئۆستۇرۇش كېرەك. ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشىدا، دۆلەتىمىزدە ئىشلەپچىقىرىلغان ئۇسکۇنە ۋە سىستېملارنى پائال قوللىنىش لازىم.

تۆتنىچى، قۇرۇلۇش باشلانغان ”تۆت ئالتۇن“ قۇرۇلۇشنى تېزلىتىش. قۇرۇلۇش باشلانغان ”تۆت ئالتۇن“ قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ھەممىسى دۆلەتىمىز جىددىي مۇھتاج بولۇۋاتقان تارماقتىن ھالقىغان، رايوندىن ھالقىغان چوڭ تۈرلەر بولۇپ، ئۇلارنى كۈچى كەزەلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتۇپ، ياخشى قۇرۇپ چىقىش لازىم. ئالتۇن كۆۋۈرۈك قۇرۇلۇشى جەھەتتە، 3 يىلدىن 5 يىلغىچە بولغان ۋاقتىتا ئالتۇن كۆۋۈرۈك تورىنى خېلى زور كۆلمەگە ۋە مۇلازىمەت ئىقتىدارىغا ئىگە بولغان ئېلىكترونلۇق ھېسابلاش ماشىنىسى ئۇچۇر تورى ۋە ئۇچۇردىن پايدىلىنىش سىستېمىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىش لازىم. ئالتۇن تاموزنا قۇرۇلۇشى جەھەتتە، ئېكسىپورتىنى نورملقىق ۋە ئىجازەتلىك باشقۇرۇش، ئېكسىپورتتا باج قايتۇرۇش، ئىمپورت-ئېكس-پورت ستاتىستىكىسى، ئېكسىپورتتا پېرىۋەت ئېلىش-تۆلەشنى تەكشۈرۈپ باشقۇرۇش قاتارلىق تۆت كەسىپ

بويىچە ئۇچۇردىن پايدىلىنىش سىستېمىسىنى داۋاملىق بەرپا قىلىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك. ئالتون كارتوجكا قۇرۇلۇشى جەھەتتە، بانكا كارتوجكىسىنى تارقىتىش كەسپى بويىچە بانكىدىن حالىغان بىرلەشمە تىجارەتتى يولغا قويىوش خزمىتىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈپ، پۇل مۇئامىلە ساھەسىدە ئېلىكترونلىنىش قۇرۇلۇشنى ئالغا سىلىجىتىش؛ بانكىدىن سىرت ئورۇنلار تارقىتىدىغان ئىقلىي كارتوجكىلارنىڭ ھەرقايىسى ساھەلەرde قوللىنىلىشنى راۋاجلاندۇرۇش كېرەك. ئالتون باج قۇرۇلۇشى جەھەتتە، كىرىشتۈرمە تەكشۈرۈش سىستېمىسى ۋە يالغاندىن ساقلىنىدىغان باج كونتروللۇق سىستېمىسى داۋاملىق قۇرۇش كېرەك. بەش يىلچە ۋاقت سەربى قىلىپ، مەملىكت بويىچە 31 ئۆلکە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرنى، ۋىلايەت-شەھەر دەرىجىلىك 400 تەكشۈرۈش مەركىزىنى، 4500 سانلىق مەلۇمات يىغىش مەركىزىنى قاپىلغان قوشۇلما فەممەت بىجى تالوننى ھېسابلاش ماشىنىسىدا تەكشۈرۈش سىستېمىسى قۇرۇپ چىقىش لازىم.

بەشىنچى، خەلق ئىگىلىكىنىڭ نۇقىلىق ساھەلىرىدىكى ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى تېزلىتىش، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماقلىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ئۇچۇرلىشىنى يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش پىلانغا كىرگۈزۈپ، يېزا ئىگىلىكىدە ئۇنىۋېرسال باشقۇرۇش ۋە مۇلازىمەت ئۇچۇر سىستېمىسى قىدەممۇقدەم قۇرۇپ چىقىشى كېرەك. ئۇچۇر ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش خزمىتىنى داۋاملىق ياخشى ئىشلەپ، نامرات رايونلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. دۆلەت ئىگىلىكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلار ئېلىكترونلىق ئۇچۇر تېخنىكىسىنى كەڭ قوللىنىش ئارقىلىق، كارخانا مەھسۇلاتلىرىنىڭ يېڭىلىنىشنى تېزلىتىپ، بازاردىكى رىقابەت ئىقتىدارنى ئۆستۈرۈشى لازىم. ئېلىكترونلىق ھېسابلاش ماشىنىنىڭ ئاپتوماتىكلىشىش دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش، باشقۇرۇش ئۇچۇر سىستېمىسى تىپ، ئىشلەپچىقىرىش جەريانىنىڭ ئاپتوماتىكلىشىش دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش، باشقۇرۇش ئۇچۇر سىستېمىسى ۋە تەدبىر كۆرۈشنى ئۇچۇر بىلەن تەمنىلەش سىستېمىسىنى قۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسىنى زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، كارخانىلارنىڭ ئۇمۇمىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش لازىم. ئۇچۇرلىشىش ۋاستىسىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، بازار ئەھۋالغا تېز ئىنكاس قايتۇرۇش ئىقتىدارنى ئۆستۈرۈپ، مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ئىشلەپچىقىرىش تەننەرخنى توۋەنلىتىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئۇنۇمنى ئۆستۈرۈپ، ئېلىكترونلىق ئۇچۇر تېخنىكىسىنىڭ ئاشۇرۇش ۋە تېزلىتىش رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى كارخانىلارنىڭ بېڭى ھايياتىي كۈچىنى ئۇردۇغۇتۇش لازىم. دۆلەتنىڭ ئىقتىسادنى

ئۇنىۋېرسال باشقۇرۇش تارماقلرى ئۆز سىستېمىسىنىڭ ئۇچۇرلىشىش خىزمىتىنى پاڭال ئىلگىرى سۈرۈشى، تەشكىللەنى، بىتەكچىلىك قىلىشى، ئۇچۇر مەركىزى قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشى، پلان، ساتاستىكا، تۈرۈلمە ئىسلاھاتى، ئىشلەپچىقىرىش، ئۇبوروت، بايلىق، مال-مۇلۇك، سودا-سانائەت، ئۇچىم، قانۇنچىلىق قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى تېزلىتىشى، بۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا، ئۆز سىستېمىسىنىڭ باشقۇرۇش تۈرۈلمىسى، ھەرىكەت مېخانىزمى، كەسپىي تەرتىپ ۋە خىزمەت ئۇسۇلى جەھەتلەردىكى ئىسلاھاتى ئىلگىرى سۈرۈپ، ماکرو ئۇقتىساد باشقۇرۇش، تەدبىر بىلگىلەش ۋە مۇلازىمەت قىلىش ئۇقتىدارنى ئۆستۈرۈش لازىم. ئالتنىچى، ئۇقتىسادقا ۋە جەمئىيەتكە يۈزلەنگەن ئۇچۇر مۇلازىمەت كەسپىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش. ئۇچۇر مۇلازىمەت كەسپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا، ئىشنى بايلىق، بازار ۋە مۇلازىمەت قاتارلىق ھالقاسق ھاقىلاردىن باشلاش كېرەك. ئۇچۇر ئامېرى قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، ھەر تۈرۈك ئۇچۇر بايلىقنى زور كۈچ بىلەن بېچىش لازىم. ئۇچۇرنى تۈپلاش، بىر تەرەپ قىلىش، ساقلاش ۋە تارقىتىش ئۇقتىدارنى ئۆستۈرۈش كېرەك. ئۇچۇر بازىرىنى تىرىشىپ بېتىشتۈرۈپ، ئۇچۇر ئۇبوروتىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. ئۇچۇر مۇلازىمىتىنىڭ بىكى ساھەسىنى بېچىپ، بېلېكترونلۇق پوچتا، ئۇزۇن مۇسابىلىك مائارىپ، ئۇزۇن مۇسابىلىك داۋالاش، تېلىۋىزىيە بىغىنى، بېلېكترونلۇق مال سېتىۋېلىش، بېلېكترونلۇق بىلان، ئائىلىشى كۆكۈل بېچىش ۋە رادئۇ ئاڭلۇغۇچىلارنىڭ تەكلىپكە بىنانەن نومۇر بېرىش قاتارلىق ئىشلاردا مۇلازىمەت قىلىش ئىشنى كەڭ يولغا قويۇش كېرەك. ئۇچۇر مۇلازىمىتىنىڭ ئىجتىمائىيلىشىشى ۋە بازارلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، جامائەتنى ئېھتىياجلىق بولغان ئۇچۇرلارغا ۋاقتىدا ئىكەن قىلدۇرۇش لازىم. يەتنىچى، پەن-تېخنىكا ۋە مائارىپ ساھەسىدىكى ئۇچۇرلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

پەن-تېخنىكا، مائارىپ تارماقلرى پەن-تېخنىكا ساھەسى ۋە مائارىپ ساھەسىدىكى بېلېكترونلۇق ھېسابلاش ماشىنسى تورىنى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا قۇرۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، پەن-تېخنىكا ۋە مائارىپنىڭ ئالدىنىقى قاتاردىكى تەتقىقاتنى قانات يايىدۇرۇش، پۇتون جەمئىيەتكە پەن-تېخنىكا، مائارىپ نەتىجىلىرىنى ئۇمۇملاشتۇرۇش جەھەتتە توھپە قوشۇشى كېرەك، ھېسابلاش ماشىنسىنى ياردىمى بىلەن پەن تەتقىقات ۋە مائارىپ ئىشلىرىنى باشقۇرۇش، ھېسابلاش ماشىنسىنىڭ ياردىمى بىلەن ئوقۇتۇش، ئۇزۇن مۇسابىلىك مائارىپ قاتارلىق زامانىتى ۋاسىتلەرنى قوللىنىش ئارقىلىق، پەن-تېخنىكا ۋە مائارىپ سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى كۆپلەپ ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈپ، ئۇختىسالىق خادىملارنى تەربىيەشنى تېزلىتىپ، پەن-تېخنىكا ۋە مائارىپ ئارقىلىق دۆلەتنى كۆللەندۈرۈش ستراتېگىيىسىنى يۈرگۈزۈلۈشنى ئىلگىرى سۈرۈش

سەككىزىنچى، زۆرۇر بولغان قانۇن، نىزام ۋە ئۆلچەملەرنى مۇھاكىمە قىلىپ تۈزۈپ چىقىش. ئىلان قىلىنىپ بولغان قانۇن، نىزاملارىنى ئەمەلىيەشتۈرۈشنى ياخشى تۇتۇش بىلەن بىر ۋاقتىتا، ئۇچۇرلىشىش جەھەتسىكى قانۇن تۈزۈش پىلانىنى چىڭ تۇتۇپ تۈزۈپ چىقىش كېرەك. «بىلېكترونلۇق ئالاقد قانۇنى» نى تەبىيارلاش ۋە «رادىئو-تېلېۋىزىيەنى باشقۇرۇش نىزامى»، «بىلېكترون سانائىتىنى گۈللەندۈرۈش نىزامى» نى تۈزىتىش، تەكشۈرۈپ بېكىتىش قەدىمىنى تېزلىتىش لازىم. ئۇچۇر بايلىقنى ئېچىش، ئۇچۇر بىخەتلەركى، تور باشقۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى قانۇن تۈزۈش تەتقىقاتىنى پائال قانات يايىدۇرۇش كېرەك. جىددىي ئېھتىياجلىق بولغان ئۆلچەملەرنى بەلكىلەش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، پىلانلىق، باسقۇچلۇق حالدا دۆلەتىنىڭ ئۇچۇرلىشىش ئۆلچەم سىستېمىسىنى تۈرگۈزۈش لازىم. ھرقايىسى رايونلار، تارماقلار دۆلەتىنىڭ بىرلىككە كەلگەن قانۇن، نىزام ۋە ئۆلچەملەرنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، ئەمەلىي ئېھتىياجغا ئاساسەن، زۆرۇر بولغان نىزام ۋە يولغا قويىش چارسىنى تۈزۈشى كېرەك.

تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك

ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىش پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گۇوۋۇيەننىڭ ستراتې-كىيىلىك ئورۇنلاشتۇرمىسى. ھرقايىسى تارماقلار، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مەسئۇلىيىتىنى ھەققىي ئادا قىلىپ، تەشكىلىي رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ ساغلام تەرەققىياتىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

ئۇچۇرلىشىش خىزمىتىگە بولغان تونۇشنى يەنمۇ ئۆستۈرۈش لازىم. مەملىكتىمىزنىڭ ئۇچۇرلەشىش قۇرۇلۇشى بىر يېڭى تەرەققىيات باسقۇچىغا كىردى، بۇ حالدا بىزدىن تۆۋەندىكىدەك بىر قانچە مەسىلدە تونۇشنى يەنمۇ ئۆستۈرۈشنى، ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلىدۇ. بىرنىچىدىن، سانائەتلىشىش بىلەن ئۇچۇرلىشىشنىڭ مۇناسىۋىتى. مەملىكتىمىزنىڭ سانائەتلىشىش ئىشىدا غەرب ئەللىرىنىڭ پايدىلىق تەحرىبىلىرىنى قوبۇل قىلىش كېرەك، لېكىن ئۇلارنىڭ كونا يولدا مېڭىشقا بولمايدۇ. كېپىن گۈللەنگەن

دۆلەتنىڭ نۇزەللەكىنى جارى قىلدۇرۇپ، سانائەتلىشىش قۇرۇلۇشى بىلەن نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى بىرلەشتەتۈرۈپ، نۇچۇرلىشىش ئارقىلىق سانائەتلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، سانائەتلىشىش ئارقىلىق نۇچۇرلىشىنى كۈچەبىتىپ، سانائەتلىشىش بىلەن نۇچۇرلىشىنى تەڭ ئىلگىرىلىتىپ، ھالقىش شەكلدىكى تەرقىيياتنى ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم. ئىككىنچىدىن، ھۆكۈمەتنىڭ ئىلگىرى سۈرۈشى بىلەن بازارنىڭ يېتەكلىشىنىڭ مۇناسىۋىتى. نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرقىيياتنىڭ ئومۇمىي ۋەزىيەتىكە مۇناسىۋەتلىك بولغاندا لىقتى، چوقۇم دۆلەتى يېتەكچى قىلىش، بىر تۇتاش پىلانلاپ، ماس قەددەمە تەرقىي قىلدۇرۇش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، رىفابەت مېخانىزمنى كرگۈزۈپ، بازارنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ نۇنۇمى ۋە پايدىسىنى نۇستۇرۇش كېرەك. نۇچىنچىدىن، تېختىكا، ئۇسکۇنلەرنى كىرگۈزۈش بىلەن نۇز كۈچكە تايىنسىپ ئېچىش، يېڭىلىق يارىتىشنىڭ مۇناسىۋىتى. يېڭى تېختىكا كرگۈزۈلەسە، نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ باشلىنىش نۇقتىسىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. ئىلغار تېختىكا ۋە ئۇسکۇنلەرنى كىرگۈزگەندىن كېيىن، يەنە كۈچنى تەشكىللەپ نۇنى ھەزىم قىلىش، نۇزەشتۇرۇش، يېڭىلىق يارىتىش ئارقىلىق، تىرىشىپ ھالقىلىق تېختىكىنى شىگەللەپ، نۇز ئەختىيارىمىز بىلەن بىر تەرەپ قىلايىدىغان ئەقلىي مۇلۇك ھوقۇقىغا ئىگە نۇچۇر مەھسۇلاتلىرى ۋە ئۇسکۇنلىرىنى ئېچىپ، ئىشلەپچىقىرىپ، نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنى قەددەم مەملىكتىمىزنىڭ نۇزىنىڭ نۇچۇر كەسپى ئاساسغا قويۇش لازىم.

بىر تۇتاش پىلانلاش ۋە بىرلىشىپ قۇرۇشنى ھەققىي ياخشى يولغا قويۇش كېرەك. «دۆلەتنىڭ نۇچۇرلىشىسى ھەققىدىكى پىلان»نى نۇزىگەندىن كېيىن، رايونلار ۋە تارماقلارنىڭ نۇچۇرلىشىش پىلانلىرىنى چوقۇم مۇشۇ پىلان بىلەن ماسلاشتۇرۇپ، بۇ ئارقىلىق دۆلتىمىزنىڭ نۇچۇر بایلىقىنىڭ مۇۋاپىق تەقسىملىنىشى ۋە ئۇنۇمۇلۇك ئىشلىلىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم. تور قۇرۇلۇشىدا، بىرلىشىپ قۇرۇش، بایلىقىنى ئۇرتاق بەھرىمەن بولۇش، چوڭ ھەم مۇكەممەل بولۇش، كىچىك ھەم مۇكەممەل بولۇش ئەھۋالىنىڭ پەيدا بولۇشدىن ساقلىنىش، قارغۇلارچە مەبلغ سېلىش ۋە تەكار قۇرۇلۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك. ھەرقايىسى تەرمەلەر بۇ ئىشنى ھەم پائال ئىلگىرى سۈرۈشى، ھەم ھالىغا بېقىپ ئىش قىلىشى، ئەتمەللىي ئۇنۇمكە ئەھمىيەت بېرىشى لازىم.

دۆلەتنىڭ ئىككىلىك ھوقۇقىنى ۋە ئۇچۇرنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداش لازىم. نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى بولۇپيمۇ خەلقئارا تورغا كىرىش دۆلەتنىڭ بىخەتەرلىكى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىلىقى، مىللەي مەدەندە يېتىنىڭ تارقىتلىشى ۋە پۇقرالار ھوقۇقىنىڭ قوغدىلىشىغا مۇناسىۋەتلىك ئىش. نۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ

بىخەتلەركى مەسىلىسىگە يۈكىسى دەرىجىدە ئەمەمىيەت بېرىپ، پارتىيە مەركىزىي كۆمىتەتى ۋە گۇۋۇئۇننىڭ تەللىكى بىنائەن "پايدىلىق تەرەپلەرنى ئۇلغايىتىپ، زىيانلىق تەرەپلەرنى يوقىتىش"، "باشقۇرۇشنى كۈچەيەتىش" فائەجىنى ئۇزچىلاشتۇرۇپ، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى داۋامدا، تورنىڭ بىخەتلەركى، ئۇچۇرنىڭ بىخەتلەركى ۋە ئۇچۇرنى تورغا كىركۈزۈش جەھەتىكى باشقۇرۇش قاتارلىق چوڭ-چوڭ مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل بىر تەرەپ قىلىش لازىم. ئۇچۇرلىشىش جەھەتىكى بىخەتلەركى تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، پۇتون مىللەتىنىڭ ئۇچۇرلىشىش جەھەتىكى بىخەتلەركى ئېگىنى ئۆستۈرۈش لازىم.

ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا بولغان تەشكىلىي رەھبەرلىكى كۈچەيتىش كېرەك. ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشنىڭ بېھتىياجىغا ماسلىشىش ئۇچۇن، ھۆكۈمەتىنىڭ ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا بولغان تەشكىلىي رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش لازىم. ئالدىنىقى بىر باسقۇچىتىكى ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشى داۋامدا، بەزى دايونلار، تارماقلارنىڭ بىرقىدرەن چوڭ ئەمەلىي ئۇنۇمكە ئېرىشىشىدىكى بىر مۇھىم سەھىب شۇكى، ئۇلار ئۇچۇرلىشىش خىزمىتىنى تەشكىلەش، ماسلاشتۇرۇش، باشقۇرۇشقا مەسئۇل بولىدىغان رەھبەرلىك ئورگىنى قۇرغان ھەممە ھۆكۈمەتە كۈندىلىك خىزمەتلەرنى بېجىرىدىغان ئىشخانىنى تەسىس قىلغان، بۇ، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشدا تەشكىلىي جەھەتنىن مۇھىم كاپالەتلىك رولىنى جارى قىلدۇرغان. ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشغا بولغان تەشكىلىي رەھبەرلىكى كۈچەيتىپ، خىزمەتلەرنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەش ئۇچۇن، ھەرقايىسى ئۆلکە، ئاپتونوم دايون، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلەر، ھەرقايىسى مۇناسىۋەتلىك منىسترلىك، كۆمىتەتلىار ئۇلارنىڭ مۇھىيەقىيەتلىك ئۇسۇلىنى قوللانسا بولىدۇ.

ئۇچۇرلىشىش ئىشى تامامەن يېڭى بولغان ستراتېگىيە خاراكتېرلىك ئىشتۇر. دۆلەتىنىڭ ئۇچۇرلىشىش قەدىمىنى تېزلىش زامانىمىزدىكى جۇڭكۈلۈقلارنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان تارىخي مەسئۇلىيىتى. بىز دېڭ شىاۋىپىڭنىڭ جۇڭكۈچە سوتىسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى يېڭىز كۆتۈرۈپ، ئۇمۇمەيلىقنى ئىگەللەپ، زور كۈچ بىلەن ماسلىشىپ، خىزمەتنى پۇختا ئىشلەپ، بىول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئۇچۇرلىشىش قۇرۇلۇشدا ئۆز ئالاھىدىلىكىمىزگە ئىگە بىر يولىنى تېپىپ چىقىشىز لازىم.

ئايىشەم تاۋار

تەرجمە قىلغۇچىلار:
ئادالەت مۇھەممەت

مەسئۇل مۇھەززەر: ئەركىنچان

پارتىيىئىلىك جەھەتتىن چىنىقىشنى كۈچەيتىشكە دائىر بىرقانچە مەسىلە توغرىسىدا

جالىق چۈھەنجىڭ

نۆۋەتتە، سوتسيالىستىك ئىسلاھات-بىچىۋېتىش ئىشلىرىمىز ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىمىز ئالدىنلىرغە ۋارسلق قلىپ، كېينىكىلەرگە يول ئاچىدىغان، ئالدىنلىق ئىشلارنى داۋاملاشتۇرۇپ، كېينىكى ئىشلارغا ئاساس سالدىغان مۇھىم پەيتتە تۇرماقتا. بىز دېڭ شياۋىپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىسىدىن ئىبارەت ئۇلغۇغۇ بايراقنى بېڭىز كۆتۈرۈپ، پارتىيىنىڭ ئاساسى لۇشىنىدە يۈز بىلغىچە تەۋەنەمەي چىڭ تۇرۇپ، خەلق ئاممىسىنى ئىتتىپاڭلاشتۇرۇپ، ئالغا ئىلگىرىلەش يولىمىزدىكى قىيىنچىلىقلارنى بېڭىپ، پارتىيىمىزنىڭ ئۇلغۇغوار نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇمىز دەيدىكەنمىز، چوقۇم پارتىيىمىزنى ئەڭ ياخشى پارتىيە قلىپ قۇرۇپ چىقىشىمىز، ناھايىتى كۆپ، ناھايىتى ياخشى پارتىيە ئەزىزلىرىنى بارلىققا كەلتۈرۈشىمىز، سۈپىتى يۇقىرى كادىرلار قوشۇنىنى ھاسىل قىلىشىمىز كېرەك. ھەر بىر كومپارتىيە ئازاسى بولۇپىۇ ھەر بىر پارتىيىلىك رەھبىرى كادىر يېڭى ۋەزىيەتنىڭ ۋە يېڭى ۋەزىلەرنىڭ تەلىپى بويىچە، پارتىيىئىلىك جەھەتتىن چىنىقىشنى ئاڭلىق يوسۇندا كۈچەيتىشى كېرەك.

1. كوممۇنىستىك غايىنى مۇستەھكەم تىكلىپ، سوتسيالىستىك ئېتقادنى چىكتىش كېرەك.
مۇستەھكەم كوممۇنىستىك غايى ۋە سوتسيالىستىك بېتقاد— كوممۇنىستلارنىڭ مەنىۋى تۈۋۈزۈكى ۋە كۈچ مەنبەسى. كومپارتىيە ئەزىزلىرى مۇستەھكەم غايى ۋە بېتقادنى تۇرۇغۇزاندila، ئاندىن روشن كۈرەش نىشانغا ۋە تىرىشىش نىشانغا ئىگە بولالايدۇ، ئاندىن بۈكىسەك ئىدىيىۋى پەزىلەتكە ۋە ئالىيجاناب ئەخلاقىي پەزىلەتكە ئىگە بولالايدۇ، ئاندىن كۈچلۈك ئىنلىكلىي ئىرادىسىنى ۋە پىداكارلىق روھىنى ساقلاپ قالالايدۇ، ئاندىن ئىسى جىسمىغا لايق كومپارتىيە ئەزاسى بولالايدۇ. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشلەك بىچىۋېتىلا- كەن، سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى راۋاجلاندۇرۇلۇۋاتقان يېڭى تارىخي شارائىتا، ئومۇمەن ئېتقاندا، بىزنىڭ پارتىيە ئەزىزلىرى قوشۇنىمىز، كادىرلار قوشۇنىمىز كوممۇنىستىك غايىدىن ئىبارەت بايراقنى بېڭىز كۆتۈرۈش، سوتسيالىستىك بېتقادنى چىكتىش ھەمدە ئۇنىڭ ئۈچۈن بوشاشماي كۈرەش قلىش تەلىپىنى

ئۇرۇندىيالايدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇنىمۇ كۆرۈش كېرەككى، نۆۋەتتە بىر قىسىم كادىرلار جۇملىدىن ئاز ساندىكى رەھبىرى كادىرلار پارنىيۇئىلىك جەھەتنىن چىن-قىشقا سەل قارىغانلىقىن، سوتسيالزمنىك تەرقىياندىكى ئەگىرى-توقايلىقلارنى توغرا تونۇپ يېتەلمىدى، سىناقتىن ئۆتەلمىدى، ئۇلارنىڭ كومەنۇنىسى-تىك غايىسى سۇسلىشىپ كەتتى، ئۇلار سوتسيالزمنىك جەزەمنەن غەلبە قازىنىغانلىقىغا بولغان ئىشەنجىن تەۋەندى، بۇ مەسىلەرنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى كومەنۇنىستىك غايىه تەربىيىسىنى كۈچەيتىشنىڭ جىددىيلىكىنى چۈشەندۈردى.

كومەنۇنىستىك جەمئىيەت ئىنسانلارنىڭ ئەڭ گۈزەل جەمئىيەتى، كومەنۇنىستىك عايىه ئىنسانلارنىڭ ئەڭ يۈكىشكە غايىسى، كاپىتالزمنىك ئۇرنىنى سوتسيالزمنىك ئېلىشى، ئاخىرقى ھېسابتا كومەنۇزمنىك ئەمەلگە ئېشىشى كىشىلەرنىڭ ئۇرادىسىكە باغلق بولىغان ئۇيىكتىپ تارىخىي قانۇنىيەت، شۇنداقلا جەمئىيەت تەرقىياندىكى مۇقەدرەرلەكى. ھالبۇكى كومەنۇنىستىك غايىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى يەنە كېلىپ مۇشكۇل ۋە ئەگىرى-توقاي بولغان ئۇزاق جەريان بولۇپ، بىرنهچە ئەۋلاد كىشىلەرنىڭ پۇختا قەدەم بىلەن باتۇرانە كۆرەش قىلىشىغا توغرا كېلىدۇ. ھازىر بىز كومەنۇزلىرىن كۆزلەيمىز. نۆۋەتتە، ئېلىمىز سوتسيالزە-نىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدا تۇرۇۋاتىدۇ، بىزنىڭ ئالدىمىزدىكى تۈپ ۋەزىپە---ئىشلەپچەفرىش كۈچلەرنى ئاشۇرۇش ۋە كومەنۇز ئۇچۇن كۆرەش قىلىشنى كۆزلەيمىز. نۆۋەتتە، بۇ يۈتۈن پارتىيە ۋە بۇقۇن راۋاجلاندۇرۇپ، سوتسيالىستىك زامانىڭلاشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش، بۇ يۈتۈن پارتىيە ۋە بۇقۇن مەملىكتىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئۇرتاق غايىسىدۇ. ھازىرقى باسقۇچقا مۇشۇ ئۇرتاق نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۇچۇن كۆرەش قىلىش، كومەنۇنىستىلار ئۇچۇن ئېيتقاندا، پارتىيىنىڭ ئالىي غايىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۇچۇن كۆرەش قىلغانلىق ھېسابلىنىدۇ. ھەر بىر كومپاراتىيە ئەزاى ئالىي غايىه بىلەن ئۇرتاق غايىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ، ھەم كومەنۇزمنى كۆڭلەك، پۈكۈشى، ھەم جۈڭگۈچە سوتسيالزەم قۇرۇش ئۇچۇن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى كېرەك.

بەزى يولداشلار سوۋىت ئىتتىپاقدا ۋە شەرقىي ياخروپادا يۈز بەرگەن جىددىي ئۆزگەرسىنى توغرا تونۇيالماي، سوتسيالزمنىك كاپىتالزەم ئۇستىدىن جەزەمنەن غەلبە قىلدىغانلىقىغا بولغان ئىشەنچتىن تەۋەزە-دى. سوۋىت ئىتتىپاقدا ۋە شەرقىي ياخروپادا بولغان ئۆزگەرسىنىڭ سەۋەبلەرى كۆپ تەرمەپلىك ۋە مۇرەككەپ، بىز ئۇنى ئەتراپلىق، تارىخىي يوسۇندا تەھلىل قىلىپ، ئۇنىڭدىن چۈڭقۇر ساۋاق ئېلىشىمىز كېرەك. لېكىن شۇنى ئايىدىڭلاشتۇرۇشىمىز كېرەككى، ئۇنىڭ ئۆزگەرسىنىڭ سوتسيالزەم سەۋەب بولغان ئەمدەس، ئۇ مارك-

سیزم-لینینزمنىك مدغلوبييتنى ئەمەس، بىلكى بۇ نۇرگىرىش ئاشۇ دۆلەتلەردىكى كومپاراتىينىڭ تۈچكى قىسىدا مەسىلە چىقانلىقتىن بولغان. تارىخ ئىسپاتلىدىكى، ھەرقانداق يېڭى بىر تۈجىتمائى تۈزۈمىنىك بارلىقنا كېلىشى، مۇستەھكەملەرنىشى ۋە راواح تېپىشى مۇقەررەر ھالدا قوربان بېرىشلەرگە ۋە كۈردىشلەرگە توغان، مۇۋەپىقىيەت زە مدغلوبييتنى نۇز ئىچىكە ئالغان ئەگرى-توفاىي جەريان بولىدۇ. سوتسيالزمنىك بەزى دۆلەتلەرde ئېغىر نوڭۇشىزلىقنا نۇچرىغانلىقى مەسىلسىدە، بىز كوممۇنىستلار كاللىمىزنى سەگەك تۈتۈپ، غەلبە ئىشەنچمىزنى چىكتىشىمز كېرەك. سوتسيالزرم مەغۇپ بولغان نۇخشىادۇ، ماركسزمنىك سوتسيالزرم مۇقەررەر ھالدا كاپىتالزمنىك نۇرنىنى ئالىدۇ دېگەن نۇيىكىتىپ قانۇنىيەتى ئىنكار قىلىغان ئۇختىайдۇ دەپ قالساق بولمايدۇ، ھەركىزمو ئۇنداق ئىش يوق.

شۇنى ئېتىراپ قىلىش كېرەككى، ئىقتىسادىي تەرقىتىيات سەۋىيىسى جەھەتە ئېلىمىز غەرب نەللەرىدىن مەلۇم دەرىجىدە ئارقىدا تۈرىدۇ. لېكىن بۇنى سوتسيالزرم تۈزۈمى كەلتۈرۈپ چىقارغان ئەمەس. ئېلىمىز ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى تولىمۇ تەرققىي تايىغان بىرەم مۇستەملىكە، بىرەم فېئۇداللىق جەمئىيەت ئاساسدا سوتسيالستىك تۈزۈمنى قۇرغان، ھالبۇكى، غەربىتىكى تەرققىي ئاپقان ئەللەر ئىقتىسادىي قۇرۇشۇش ئېلىپ بارغلى بىرەنەچە يۈز يىل بولۇپ قالدى، يەنە كېلىپ ئۇلارنىڭ بۇ بىرەنەچە يۈز يىللىق تەرققىيات جەريانى تەرققىي تايىغان ئەللەرنى تالان-تاراج ۋە ئېكىپلاتاتىسيه قىلىش جەريانى بولدى. شۇنى كۆرۈش كېرەككى، سوتسيالزرم مەملىكتىسىزدە قۇرۇشۇش بىلەنلا ئىنتايىن زور ئەۋەللەكىنى نامايان قىلدى، بولۇپ يۇپىقى ئۇن نەچە يىل مابىينىدە، ئىكلىكىمىزنىڭ يۈكىلىش سۈرئىتى ئۆتكىن 30 يىللىق ئۇتۇرۇچە سۈرئەتسىن كۆپ تېز بولدى، دۇنيانىڭ ئۇتۇرۇچە سەۋىيىسىدىن تېخىمۇ يۇقىرى بولدى. بۇ ھال ئېلىمىز سوتسيالستىك تۈزۈمنىك ئەۋەللەكىنى تولۇق چۈشەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن بىلە مۇنداق بىر يىمرىلمەس هەققەتنىمۇ ئىسپاتلىدى: جۇڭگۇنى پەقفت سوتسيالزرملا قۇنقۇزانلايدۇ، جۇڭگۇنى پەقفت سوتسيالزرملا راواح تاپقۇزانلايدۇ. شۇڭا، بىز ئۆزىمىزنى كەمسىتەك بولمايدۇ ھەم ئۇنىڭ حاجتى يوق، سوتسيالستىك تۈزۈمگە شەك كەلتۈرۈشكە ئاساسىمىز يوق.

كوممۇنىستىك غايىنى ۋە سوتسيالستىك ئېتىقادنى چىكتىش ئۈچۈن، پارتىينىڭ ئاساسىي نەزەرىيە-سىدە، ئاساسىي لۇشىمنىدە ۋە ئاساسىي فاڭچىنىدا چىڭ تۈرۈپ، يولداش جىاڭ زېمىن يادولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۇپۇشۇپ، دېڭ شياۋىپكىنىڭ جۇڭگۇچە سوتسيالزرم قۇرۇش نەزەرىيە-سىدىن ئىبارەت ئۇلۇغ بايراقسى ئېڭىز كۆتۈرۈپ، يۇختا قىدەم بىلەن ئەستايىدىل ئىشلەپ، بىر نىيەت-بىر

مدقسەته ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ياخشى ئېلىپ بېرىشىمىز، شۇنىڭ بىلەن بىلە، سوتىسيالىستىك مەنىۋى مەددەنئىت قۇرۇلۇشنى راسا كۈچەيتىشىمىز كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندا، ئېلىمىزنىڭ سوتىسيالىززم ئىشلىرى مۇقەدرەر حالدا جوش ئۇرۇپ راواج تېپىپ، ئۆزىنىڭ قۇدرەتلىك ياشلىق كۈچى ۋە ھاياتىي كۈچىنى نامايان قلايدۇ.

2. دېڭ شىاۋىپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتىسيالىززم قۇرۇش نەزەربىسىنى تېرىشىپ ئۆگىنلىپ،

نەزەربىسىنى سەۋىيىنى ئۆزلۈكىسىز ئۆستۈرۈش كېرەك

دېڭ شىاۋىپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتىسيالىززم قۇرۇش نەزەربىسى ماركىسىز بىلەن ھازىرقى زامان جۇڭگوسىنىڭ ئەمەلىيىتى ۋە دەۋر ئالاھىدىلىكى بىرلەشتۈرۈلگەنلىكىنىڭ مەھسۇلى، ماۋ زېدۇڭ ئىدىبىسىنىڭ يېڭى تارىخي شارائىتىكى داۋامى ۋە راواجى، ھازىرقى زامان جۇڭگوسىنىڭ ماركىسىزمى، شۇنداقلا ماركىسىزمنىڭ جۇڭگودىكى تەرقىيەتىنىڭ يېڭى پەللسى. ھازىرقى زامان جۇڭگوسىدا، سوتىسيالىززمنىڭ ئىستىقبالى ۋە تەقدىرى مەسىلىسىنى باشقا نەزەربىيە ئەمەس، پەقەت مۇشۇ نەزەربىسلا ھەل قلايدۇ. شۇڭا، پۇلۇن پارتىيىدىكى يولداشلار ئالدى بىلەن ھەر دەرىجىلىك رەھىرىي كادىرلار دېڭ شىاۋىپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتىسيالىززم قۇرۇش نەزەربىسىدىن ئىبارەت بايراقنى ئېڭىز كۆتۈرۈپ، دېڭ شىاۋىپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتىسيالىززم قۇرۇش نەزەربىسى بىلەن مېڭىمىزنى قورالاندۇرۇشىمىز، بۇ نەزەربىسىنى ھەرىكتىمىزگە بېتەك-چى قىلىشىمىز، ھەمە دۇيىپىتىپ دۇنیانى ئۆزگەرتىش بىلەن بىلە ئۆزىمىزنىڭ سۈپىپىتىپ دۇنياسىنىمۇ تېرىشىپ ئۆزگەرتىپ، توغرا دۇنياقاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ۋە قىممەت قارشىنى تۈرگۈزۈشىمىز كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، ئاندىن پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىھىنى ئاڭلىق ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، ئالغا بېسىش نىشانىمىزنى پۇختا ئىگىلەپ، ئالغا بېسىش يولىدىكى ھەر خىل يېڭى زىدىيەت ۋە يېڭى مەسىلىلەرنى توغرا تونۇپ ۋە توغرا ھەل قىلىپ، ئۆمۈمىلىقنى تىزگىنلەش ئۇقتىدارىمىزنى ئۆستۈرۈپ، ئۆز مەسئۇلىيىتى-مىزنى تېخىمۇ ئۇبدان ئادا قىلايىمىز؛ ئاندىن پارتىيىتلىك قارشىمىزنى ئۆزلۈكىسىز كۈچەيتىپ، كومۇنىس-تىك غایيە ۋە ئېتىقادىمىزنى مۇستەھكم تۈرگۈزۈپ، جۇڭگوچە سوتىسيالىززم يولدا قەتىي تەۋەنەمەي ماڭلايىمىز.

نەزەربىيە جەھەتسىن تەربىيەلىنىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئەستابىدىل كىتاب كۆرۈپ ئۆگىنىش كېرەك. ماركىسىز-لىنىزرم ئەسەرلىرىنى ۋە يولداش ماۋ زېدۇڭنىڭ ئەسەرلىرىنى ئۇقۇش كېرەك، بولۇپىمۇ «دېڭ شىاۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نى باشتنى ئاخىرغىچە ئۇقۇپ چىقىش، يولداش جىالىك

زېستىڭ بىر قاتار مۇھىم بايانلىرىنى تۈكىنىش كېرەك. ئەمەلىيەت نۇسپاتلىدىكى، نەزەرىيىنى ھەققىي تۈرددە ئىگىلەش تۈچۈن، چوقۇم بېرىلىپ كىتاب تۇقۇش كېرەك. ھازىر بىزنىڭ بەزى كادىرلىرىمىز ئىش بىلەن، مېھماندارچىلىق بىلەن بولۇپ كېتىپ، كىتاب تۇقۇپ تۈكىنىش قىلىشقا قىزقىمايدىغان، تۈزىنى ئاڭلىق حالدا ئىلمىي نەزەرىيە بىلەن قورالاندۇرۇشقا نەھىيەت بەرمىدىغان بولۇپ قالدى. بۇنداق نەھۋالىنى تۇزگەرتىش كېرەك. نۆۋەتكە، خىزمەت ۋەزپىلىرى ئىنتايىن تېغىر بولۇۋاتقان نەھۋالدا، تۈكىنىشنى داۋاملاشتۇرۇش تۈچۈن، بىر قەدەر يۈقرى تۈكىنىش ئاڭلىقلقى، نەزەرىيىنى ۋە ھەر خىل بىلىملىرىنى تەشنىلىق بىلەن ئىگىلەيدىغان دەرمەھەللەك تۈيغۇسى بولۇش كېرەك؛ خىزمەت نۇسۇلىنى ياخشىلاپ، ۋاقتىنى تۇرۇنلاشتۇرۇشقا ماھىر بولۇپ، ۋاقت چىقىرىپ تۈكىنىش قىلىش كېرەك؛ زۆرۈر بولىغان مېھماندارچىلىقلارنى قەتىي تۈكىتىپ، يېنىكلىك بىلەن ئىش كۆرۈش كەبىيەتىنىڭ سادىر بولۇشدىن ساقلىنىش لازىم. نەزەرىيە تۈكىنىشنى تۇزاق مۇددەت داۋاملاشتۇرۇش كېرەك، بىر قېتىم تۈكىنلىپ قويۇش بىلەنلا ئىشنى بولدى قىلىشقا بولمايدۇ؛ ھەركىم تۈزىنىڭ ئەمەلىيەتكە ئاساسەن تۈكىنىش پىلانىنى تۈزۈپ چىقىش، تۇقۇش زۆرۈر بولغان ئەسەرلەرنى كەينىكە سۆرمەي ۋاقتىدا تۇقۇش، نۇقتىلىق باب، قىسىملارنى قايىتا-قايىتا تۇقۇش كېرەك. نۆۋەتكە، «دېڭ شياۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نى تۈكىنىش بىلەن ھەركىزنىڭ يولداش دېڭ شياۋىپىڭغا تەزىيە بىلدۈرۈشكە دائىر تۈچ پارچە مۇھىم ھۈججىتىنى تۈكىنىشنى بىرلەشتۈرۈپ، دېڭ شياۋىپىڭنىڭ جۈڭگۈچە سوتىيالىزىم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ روھىي ماھىيەتىنى تېخىمۇ نەترالىق، تېخىمۇ چوڭقۇر تۈزۈلەشتۈرۈشكە تىرىشىش كېرەك.

نەزەرىيە جەھەتسىن تەربىيەلىنىنى كۈچەيتىش تۈچۈن، تۈكىنىش ئىستىلىنى توغرىلاش، نەزەرىيىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈشە چىڭ تۇرۇش كېرەك. تۈكىنىش ئىستىلى مەسىلسى يالغۇز تۈكىنىش پوزىتىسىسى مەسىلسىسى ۋە تۈكىنىش نۇسۇلى مەسىلسىلا بولماستىن، بەلكى زور سىياسىي مەسىلە ۋە پارتىيەتلەك مەسىلسىدۇر. نەزەرىيە تۈكىنىشە ئۆز خىزمىتىگىمۇ بىرلەشتۈرۈش، تۈزىنىڭ ئىدىيىتى ئەمەلىيەتكىمۇ بىرلەشتۈرۈش، پارتىيەتلەكىنى كۈچەيتىش كېرەك. نەزەرىيە تۈكىنىش ئارقىلىق، زور پىنسىپال مەسىلىمەردە ھەق-ناھەق چىڭرىسىنى ئايىرپ، ئىزچىل تۈرددە كاللىنى سەگەك تۇتۇپ، مۇستەھكم سىياسىي مەيداندا چىڭ تۇرۇپ، تەشەببۈسکارلىق ۋە ئىجادچانلىقنى جارى قىلدۇرۇپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلەش كېرەك. پۇلپەرسلىككە، راھەتپەرسلىككە ۋە شەخسىيەتچىلىككە قارشى تۇرۇپ، توغرا دونياقاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ۋە قىممەت قارشىنى تۇرغۇزۇش لازىم. نەزەرىيە تۈكىنىشتە، قەلبىنى ئاشكارىلاپ

تولۇق مۇهاكىمە بۈرگۈزۈشنى تەشەببۈس قىلىپ، ئەستايىدىل ئۆگىنىش كەپپىياتىنى، دېموکراتىك مۇهاكىمە بۈرگۈزۈش كەپپىياتىنى، ئاكتىپ ئىزدىنىش كەپپىياتىنى ۋە ھەققەتچىل، ئەمەلىيەتچىل بولۇش كەپپىياتىنى ترىشىپ بارلىققا كەلتۈرۈش كېرەك. بۇنداق قىلىش كادىرلارنىڭ ئىدىيىسىدىكى خاتا چۈشەنچىنى تۈكىتىپ، ئۇلارنىڭ ئىدىيىسى-نەزەرىيىسى سەۋىيىسىنى تۈستۈرۈشكە پايدىلىق.

3. خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان يېقىن مۇناسىۋەتنى ئىزچىل تۈرددە ساقلاپ، جان-دەل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتن ئىبارەت ئاساسىي مەقسەتنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىش كېرەك

بۇنى ئەمەلкە ئاشۇرۇش-ئاشۇرۇمالاسلىق، قانچىلىك ئەمەلگە ئاشۇرۇش مەسىلىسى بىر كومپارتىيە ئەزاسىنىڭ پارتىيىۋەلىكىنىڭ بار-يوقلۇقىنى ۋە پارتىيىۋەلىكىنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقىنى ئۆلچەشنىڭ توب بەلكىسى، شۇنداقلا پارتىيىنىڭ رەھبىرىي كادىرلارغا "سياسەتنى تەكتىلەش" جەھەتە قويىدىغان توب تەلىپى، خۇددى يولداش جىاڭ زېمن ئوتتۇرۇغا قويغاندەك: "توب ئاساسدىن ئېيتقاندا، سياسەت مەسىلىسى ئاساسەن خەلق ئاممىسغا تۇقان پۇزىتىيە مەسىلىسى ۋە خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋەت مەسىلىسىدۇر". ئەمەلىيەت ئىسپاتلىكىنى، بىزنىڭ رەھبىرىي كادىرلەرىمىز ھەققىي يوسۇندا ھەممىدە خەلق ئاممىسىنى كۆزلىگەندە ۋە ھەممىدە خەلق ئاممىسغا تىايانىدىلا، ئاندىن خىزمەتتە نەتجە يارىتالايدۇ؛ ئاممىنىڭ ئەقل-پاراستىنى قېزىش ۋە قوبۇل قىلىشقا ماھىر بولغاندىلا، ئاندىن ئۆزىنىڭ قابلىيىتىنى تېخىمۇ تېز يېتىلدۈرەلەيدۇ؛ ئاممىسغا تازا يېقىنىلىشىپ، ئاما بىلەن جاپادىمۇ، ھالاۋەتىمۇ بىرگە بولۇپ، ئاممىسغا بەخت-سائادەت ياراقاندىلا، ئاندىن ئاممىنىڭ ھىمايىسىگە تېرىشەلەيدۇ.

بېكى ۋەزىيەتتە، جان-دەل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشا چىڭ تۈرۈش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ماتېرىياللىك تارىخ قاراشنى مۇستەھكم تۈرگۈزۈش كېرەك. رەھبىر بولغۇچى شەخسلەر تارىخي پاڭالىيەتنىڭ خەلق ئاممىنىڭ ئىشى ئىكەنلىكىنى، خەلق ئاممىنىڭ جانلىق ئەمەلىيىتنىڭ جۈڭگۈچە سوتىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىنىڭ تەرقىيياتىنى ئىلگىرى سۈزىدىغان توب ھەركەتلەندۈرگۈچ كۈچى ئىكەنلە-كىنى ھەققىي تۈرددە تونۇپ، ئۆزىنىڭ خەلق ئاممىسى ئىچىدىكى ئۇرنىنى توغرا بىر تەرمەپ قىلىشى، بولۇپمۇ خەلق ئاممىسى بىرگەن ھوقۇققا توغرا مۇئامىلە قىلىشى ۋە ئۇنى توغرا بۈرگۈزۈشى، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى ھەرقانداق ۋاقت ۋە ھەرقانداق ئەھۋالدا ھەممىدىن ئۇستۇن تۇرۇنغا قويۇشى كېرەك. يولداشلى-رىمىزغا شۇئىمۇ بىلدۈرۈپ قويۇشىمىز كېرەككى، پارتىيىنىڭ ئىناۋىتى ۋە رەھبىرىي كادىرلارنىڭ نوپۇزىنىڭ

تىكلىنىشى هەركىزىمۇ مەلۇم هوقۇقنىڭ ھىمايىسىگە باغلىق نۇمەس، بەلكى خەلق تۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىپ بەرگىنگە باغلىق، هوقۇق خەلقنىڭ سىرادىسى بىلەن، خەلقنىڭ مەنپەتىسى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەندىلا، ئاندىن ھەققىي تۈرددە كۈچ-قۇدرىتىنى نامايان قىلايىدۇ ۋە تۈتىدۇ. خەلق مەنپەتىدىن چەتلەكىن، خەلقنىڭ ئىشەنجىدىن ۋە قوللىشىدىن ئايىلغان ھەرقانداق هوقۇق ئاجىز هوقۇق ۋە ئىشەنجىسز هوقۇقتۇر، ھازىر بەزى يولداشلارنىڭ كاللىسىدا ئاممىئى نۇقتىشىزەر سۈسلۈشپ قالدى، ئۇلار ئاممىنى كۆزگە ئىلمىيدىغان، ئاممىنىڭ دەرىدىكە كۆڭۈل بۆلەيمىدىغان، ئامما تۈچۈن نۇمەلىي ئىش قىلىپ بەرمەيدىغان بولۇپ قالدى، بەزىلەر ھەتا هوقۇقدىن پايدىلىنىپ تۈز نەپسىگە چوغ تارتىدۇ، ئاممىنى باسىدۇ، ئاممىنىڭ مەنپەتىسگە زىيان يەتكۈزىدۇ، بۇنداق نەھۇللارنى پارتىيۇلىك تەلىپى بويىچە ھەققىي تۈرددە تۈزگەرتىش كېرەك. كۈندىلىك خزمەت ۋە تۈرمۇشتا، خەلق بىزگە هوقۇقنى تاپسۇردى، بىز خەلق مەنپەتىسى تۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىپ بەردۇق؟ پارتىيە ۋە خەلقنىڭ مەنپەتىسگە خلاپلىق قىلىدىغان پىكىر ۋە سۆز-ھەرىكە-لەردە بولۇقىمۇ-يوق؟ دېگەن مەسىلەر تۈستىدە، جان-دېل بىلەن خەلق تۈچۈن خزمەت قىلىشتن ئىبارەت تۈپ مېداننى ئاساس قىلىپ، سەممىيەتلىك بىلەن دائم ئۇيلىنىپ تۈرۈشىمىز كېرەك. بۇنداق تۈز-تۈزىمىزدىن ئۇيىلىنىش ۋە تۈز-تۈزىمىزنى ئۇپپاراتسىيە قىلىش پارتىيۇلىكىمىزنى كۈچەيتىشە ئىتايىش زۆرۈر. . . . . .

جان-دېل بىلەن خەلق تۈچۈن خزمەت قىلىشتن ئىبارەت ئاساسىي مەقسەتتە چىڭ تۈرۈش تۈچۈن، مۇنداق ئۈچ مۇناسىۋەتى توغرا بىر تەرەپ قىلىش زۆرۈر. بىرنىچى، يۈقرى دەرىجىلىك ئورگان ئالدىدا جاۋابكار بولۇش بىلەن ئامما ئالدىدا جاۋابكار بولۇشنىڭ مۇناسىۋەتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. خەلق ئالدىدا جاۋابكار بولۇش بىلەن رەھبىرى ئورگان ئالدىدا جاۋابكار بولۇش بىردهك. بىراق بەزى دەھبىرىي كادىرلار بۇ ئىككىسىنى فارمۇقاراشى ئورۇنغا قويىدۇ ياكى يۈقرىنىڭ رايىغا بېقىپ ياخشىچاڭ بولۇپ، رەھبەر ئالدىدىلا جاۋابكار بولىدۇ، ئامما ئالدىدا جاۋابكار بولمايدۇ، بۇنداق قىلىش خاتا. رەھبىرىي كادىرلار ئاممىنى كۆڭلىكە پۇكۈپ، دائم ئاساسىي قاتلامغا چوڭقۇر چۆكۈپ، چوڭقۇر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئاممىنىڭ دەرىدى-ھالنى ئىگەللىشى، ئاممىنىڭ پىكىرى ۋە ساداسىغا قۇلاق سېلىشى، ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۈرمۇشتا يولۇقان نۇمەلىي قىيىنچىلىقنى بار كۈچى بىلەن ھەل قىلىپ بېرىشى كېرەك. تۈرلۈك خزمەتلەر دەرمەلىيەتى ئاساس قىلىپ، مادارىغا بېقىپ ئىش كۆرۈش، ئامما بىلەن مەسىلەتلىشپ ئىش كۆرۈش لازىم، ئادىبىي، قوپال ئىش كۆرۈشتىن ساقلىنىش كېرەك، قانۇن-ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىشقا

تېخىمۇ بولمايدۇ. ئىككىنچى، ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش بىلەن ئامما نازارەت قىلىشنىڭ مۇناسىۋىتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم. پارتىيىمىز رەھبىرىي كادىرلاردا ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش ئېڭىنى يېتىلدۈرۈشكە ئەممىيەت بېرىپ كەلگەن، لېكىن بۇنى ھەركىزمۇ ئاممىنىڭ كادىرلارنى نازارەت قىلىشنىڭ ئۇرۇنغا قويۇشقا بولمايدۇ. رېئال تۈرمۇشتا، بىزى رەھبىرىي كادىرلار ئۆزىنى دانا ھىسابلاپ، ئۆزىنى ئاممىنىڭ نازارەت قىلىشى ھاجەتسىز دەپ قارايدۇ؛ بەزىلەر ئۆز ئابروينى دەپ ھەققەتىن چەتلەيدۇ، ئامما نازارەت قىلسا، ئىناۋىتىمكە تەسىر يېتىدۇ، دەپ قاراپ، ئاممىنىڭ نازارىتىنى چەتكە قاقدىدۇ؛ يەنە بەزىلەر ئاممىنىڭ پىكىرىنى كەمەتلىك بىلەن قوبۇل قىلىش تۈگۈل، كۆئىلەدە غۇم ساقلايدۇ ھەتا پىكىر قىلغان كىشىلەردىن زەربە بېرىپ ئۆچ ئالدۇ. بۇنداق تونۇش ۋە قىلىقلارنىڭ ھەممىسى ئىنتايىن زىيانلىق، بۇنى قەتىشى چۆرۈپ تاشلاش كېرەك. پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئىشلىرى ئالدىدا يۈكسەك مەسىئولىيەتچان بولۇش، ئۆزىگە ئۆزى جاۋابكار بولۇش پۇزىتسىيىسى بىلەن، ئاممىنىڭ نازارىتىنى ئائلىق تۇردى قوبۇل قىلىش كېرەك. ئۆچىنچى، كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەت بىلەن يېراق كەلگۈسى مەنپەئەتنىڭ مۇناسىۋىتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم. خەلق ئاممىسىنىڭ كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەت بىلەن يېراق كەلگۈسى مەنپەئەتى بىردىك، بۇ ئىككى مەنپەئەت ئىچىدە يېراق كەلگۈسى مەنپەئەت پۇنكۈل خەلقنىڭ تۈپ مەنپەئەتىگە ۋە كىللەك قىلىدۇ، بۇ ئىككى مەنپەئەت ئۇتۇرسىدا توقۇنۇش يۈز بەرگەندە، كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەتنى جەزمن يېراق كەلگۈسى مەنپەئەتكە بويىسۇندۇرۇش كېرەك. لېكىن، ئەمەلىي خىزمەت داۋامدا بىزى يولداشلىرىمىز كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەتكە ئېتىبار بېرىدۇ، يېراق كەلگۈسى مەنپەئەتكە زىيان يەتكۈزۈشتىن باش تارتىمايدۇ. بۇنداق ئىشلارنى قەتىشى تۈزۈتىش كېرەك.

4. ئۆزىگە قاتىق تەلەپ قويۇش، خالسانە تۆھپە يارىتىش، سوتىسيالسىتك ئىدىيە-ئەخلاق قۇرۇلۇشنىڭ نەمۇنىچىلىرىدىن بولۇش

پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ ئىدىيە-ئەخلاق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشنى پارتىيىنىڭ خاراكتېرى ۋە ئاساسىي مەقسىتى بەلگىلىگەن. ئىسلاھات-ئېچىۋېتىش ۋە سوتىسيالسىتك بازار ئىگلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش شارائىستدا، پارتىيىنىڭ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ كومۇنىستىك ئەخلاقنى ئۆز ئەمەلىيىتىدە كۆرسىتىشى ئالاھىدە زۆرۈر. ئۆزىمىزگە قاتىق تەلەپ قويۇپ، خالسانە تۆھپە يارىتىشىمىز، باشقىلارغا قىل دەپ تەلەپ قوبۇلغانلىكى ئىشنى ئۆزىمىز ئالدى بىلەن قىلىشىمىز، باشقىلارغا قىلما دەپ تەلەپ قويۇلغان ئىشنى ئۆزىمىز

قەئىي قىلماسلقىمىز، ياخشى نىدىبىي-ئەخلاقىي سۈپىتىمىز بىلەن كەڭ كادىرلار ۋە ئامىنى ئورتاق كۈرەش قىلىشقا ئۇيۇشتۇرۇشىمىز ۋە يېتەكلىشىمىز لازىم.

هازىر بەزى پارتىيە ئەزىزلىرىمىز جۈملەدىن بىر قىسم رەھبىرىي كادىرلىرىمىز ئۆزىگە قاتىق تەلەپ قويىايىدەغان بولۇپ قالدى، نىدىبىي-ئەخلاق جەھەتنىن تەربىيەنىشنى بوشاشتۇرۇپ قوبىدى، ئىنتايىن ئاز ساندىكى كىشىلەر يامان كەپپىياتقا بېرىلىپ، تاپتىن چىقىپ، ئەخلاقتا چۈشكۈنلىشىپ، جەمئىيەتتە يامان تەسىر پەيدا قىلدى. ئەخلاق ساھەسىدە، كومپارتىيە ئەزىزلىرى بولۇپ ئۆزىگە قاتىق تەلەپ قويىشى لازىم. ئامما قىلىشقا بولىدىغان بەزى ئىشلارنى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ يۇقىرى ئۆلچىمى بويىچە تەلەپ قويىشى لازىم. ئامما قىلىشقا بولىدىغان بەزى ئىشلارنى رەھبىرىي كادىرلار قىلىشقا بولمايدۇ، بەزى حاللاردا ئامما تېپىشقا بولىدىغان پۇلنلى رەھبىرىي كادىرلار تېپىشقا بولمايدۇ. بازار ئىكلىكى راۋاجلاندۇرۇلۇۋاتقان ۋەزىيەتتە، ھەر بىر پارتىيە ئەزاسى نام-ئاتاق ئۆتكىلى، هوقۇق ئۆتكىلى، پۇل ئۆتكىلى، يۈز-خاتىرە ئۆتكىلى، ساھىجامال ئۆتكىلىدىن ئىبارەت بەش ئۆتكەلىنىڭ سىنقدىن ئۇبىدان ئۆتۈشى، ئۆزىگە قاتىق چەك قويۇپ، ئۆز نەپسىنى يېغىپ، ئېيش-ئىشرەتتىڭ ۋە ئۆزئارا بەسلىشىنىڭ قىزقۇتۇرۇشنى توسوشى ۋە ئۇنداق ئىشلاردىن ساقلىنىشى كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، ئاندىن ئۆز ھەرىكتىمىز ئارقىلىق باشقىلارنى يېتەكلىيەلەيمىز، ئاندىن چىڭ-چىڭ سۆزلىيەلەيمىز، باشقىلارنى تەسىرلەندۈرەلەيمىز ۋە ئۇيۇشتۇرالايمىز.

ئۆزىمىزگە قاتىق چەك قويۇش ئۇچۇن، مەسىلىنى بىخ ھالىتدىلا ھەل قىلىشىمىز، ئىشنى كىچىكدىن باشلىشىمىز، ئىشقا كىچىكدىن دىققەت قىلىشىمىز لازىم. بەزى پولداشلار، رەھبىرىي كادىرلار چوڭ ئىشلاردا كەتكۈزۈپ قويىمىسلا بولدى، تۈرمۇشتىكى كىچىك ئىشلاردا، مەسىلەن، ئاز-تولا يەپ-ئىچىپ، سوۋغا-سالام ئېلىپ، تۈرمۇشتىكى ئاز-تولا راھتىنى كۆردىغان ئىشلاردا ئۇلارنى بەك قىسىۋەتمەسىلىك كېرەك، دەپ قارايدۇ. بۇ قاراش خاتا. "كىچىك ئىشلاردىن چوڭ ئىشلارنى بىلگلى بولىدۇ"، كىچىك ئىشلاردىمۇ ئۆزىنى يىغالمىغان يەردە، چوڭ ئىشلاردا قانداقمۇ ئۆزىنى يىغالسۇن؟ دېمەك، رەھبىرىي كادىرلار سوتىسياستىك ئەخلاققا نەمۇنىلىك بىلەن رىئاىيە قىلىمەن دەيدىكەن، ئالدى بىلەن كىچىك ئىشلاردىن دىققەت قىلىپ تۈرۈشى، ئىجتىمائىي ئەخلاققا، كەسىپىي ئەخلاققا ۋە ئائىلۇئى ئەخلاققا رىئاىيە قىلىش جەھەتتە ئۆلگە كۆرسىتىشى، ياخشى ئىشلارنى كىچىك ئىشلار دەپ قىلمايدەغان، يامان ئىشلارنى ھېچقانچە ئىش ئەمەس دەپ قىلىپ سالىدىغان ئەھۋالدىن ساقلىنىشى كېرەك. ئۆزىگە قاتىق چەك قويۇش ئۇچۇن، ئاڭلىقلقى جەھەتتە كۈچ سەرپ قىلىش، باشقىلارنىڭ نازارەتسىز ئەھۋالدا ئۆزى يالغۇز ڭىش بىچرىۋاتقان چاغلاردىمۇ

ھەر قانداق يامان ئىشلارنى قىلىپ قويۇشتىن ساقلىنىشى كېرەك. ئۆزىگە قاتىق چەك قويۇش جەھەتسىكى تېخىمۇ چوڭ سىناق ئۆزىنىڭ دۇرۇس ھەرىكتىنى ئۆمۈر بويى داۋاملاشتۇرۇپ، باشتن-ئاخىر ئەتىياتچان بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت. ئىزچىل تۈرددە ئۆزىمىزگە يۇقىرى ئۆلچەم قويۇشمىز، بولۇپمۇ نەتجە قازانغاندا ياكى ئاخىرقى ئۆمۈرگە يەتكەندىمۇ تەلەپنى بوشاشتۇرۇپ قويىماي، ئۆزلۈكىسىز ئالغا بېسىشمىز كېرەك.

سوتىسيالىستىك ئىدىيە-ئەخلاق قۇرۇلۇشنىڭ نەمۇنچىلىرىدىن بولۇش ئۈچۈن، سۆز بىلەن ھەرىكتى بىردهك بولۇشى لازىم. ھازىر بەزى رەھبىرىي كادىرلار سۆزلىگەن نۇنۇقلىرىدا، يازغان ماقالالرىدە چىرايلىق، تەسىرىلىك سۆزلەرنى تىزىۋېتىدۇ، ئەمەلىي ھەرىكتە بولسا ئۇنىڭدىن بەك بىراقلاپ كېتىدۇ، ھەتتا ئۇنىڭ ئەكسىچە ئىش قىلىدۇ. تېخىمۇ يامىنى شۇكى، بەزىلەر كۆرۈنۈشتە ئەمەل قىلغان بولۇپ، ئاستىرىتىن خىلاپلىق قىلىدۇ، ساختىپەزلىك قىلىدۇ، بۇ بۇرۇۋا سىياسەتۋازلىرىغا خاس ئىستىلىنىڭ ۋە مىتچانلىقنىڭ پارتىيە ئىچىدىكى ئىنكاسى، شۇنداقلا پارتىيېتلىكىنى تەكتىلىمەسلەنكى ئىپادىسى. ئۇچۇق-بىرۇق بولۇش، ساپ دىل بولۇش، سۆز بىلەن ھەرىكتى بىردهك بولۇش، ھەققەتى ئەمەلىيەتىن ئىزدەش پارتىيېمىزنىڭ كومپارتىيە ئىزالرىغا قوبۇپ كېلىۋاتقان تەلپى، شۇنداقلا رەھبىرىي كادىرلارغا ئادىمچىلىك جەھەتتە قويۇلدىغان تۈپ مىزان. ھەر بىر رەھبىرىي كادىر ئەمەلىي خزمەتتە ھەققەتى ئەمەلىيەتىن ئىزدەشتىن ئىبارەت ئىدىيىۋى لۇشىنگە باشىن-ئاخىر ئەمەل قىلىشى، خزمەتلەرنى دوكلات قىلغاندا، نەتىجىلەرنى خۇلاسلىگەندە مۇبالىغىلەشتۇرۇۋەتمەي، يوشۇرمائى، بىرنى بىر، ئىككىنى ئىككى دېپىشى كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىلە، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئەمەلىيەتچىلىك ئىستىلىنى ئۆزى داۋاملاشتۇرۇش بىلەنلا قالماي، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئۆز رايونى ۋە ئۆز ئورنىدىكى ساختىپەزلىك ئىستىلىنى قاتىق توسوشى لازىم. شۇنداق بىر خىل مۇھىت يارىتىش كېرەككى، تۆھن دەرىجىلىك ئورۇنلار ياخشى ئىش بولسا ياخشى ئىشنى، يامان ئىش بولسا يامان ئىشنى مەلۇم قىلىدىغان، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلار ياخشى ئىش ھەقسىدىكى مەلۇماتىكىمۇ، يامان ئىش ھەقسىدىكى مەلۇماتىكىمۇ قۇلاق سالىدىغان بولسۇن. شۇنداق بىر خىل كەپپىيات يارىتىش كېرەككى، كىمكى ساختىپەزلىك قىلسا ياكى قول ئاستىدىكى ئورۇنىڭ ساختىپەزلىك قىلىنىشغا يول قويىسا، ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش چىقىرىلىپ ياكى جامائەت ئالدىدا ئاشكارا قىلىنىپ، تېگىشلىك چارە كۆرۈلدىغان بولسۇن. جەئىتىمىز ئىچىدە، پارتىيېتىمىزدە، يەتكەندىمۇ تەلەپنى بىلەن ئۆزلۈكىسىز كىشىلەر

زىيان تارتىدىغان، ساختىپەز كىشىلەر پايدا ئالدىغان ئەھۋالنىڭ سادىر بولۇشغا ھەرگز يول قويىماسىلىق لازىم. شۇنداق قىلغاندila، ئاندىن پۇتۇن پارتىيە ۋە پۇتۇن جەمئىيەتتە راست سۆزلىدىغان، ئەمەلىي تىش قىلدىغان، ئەمەلىي ئۇنىڭمە ئەھمىيەت بېرىدىغان ياخشى كەپپىياتنى تكلىكلى، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ كەسپىي ئەخلاق سەۋىيىسىنى ۋە پەزىلەت سەۋىيىسىنى كۆرۈنەرلىك يۈقرى كۆتۈرگلى بولىدۇ.

5. تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىش قولغا ئېلىپ، پارتىيە ئىچىدە ئىجابىي

جەھەتنى ئىدىيىۋى كۆرەشنى قانات يايىدۇرۇش لازىم

تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشنى قانات يايىدۇرۇش پارتىيىمىزنىڭ ئۇچ چوڭ ئىستلىنىڭ بىرى.

تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشنىڭ ئۇچ چوڭ ئىستلىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، پارتىيۇشلىكىنى كۆچەيتىشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى ۋە ئۇنۇملۇك ئۆسۈلى.

تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشنىڭ ئۇچ چوڭ ئىستلىنىڭ بىرى كەلتۈرۈپ ۋە جارى قىلدۇرۇپ، ئىجابىي جەھەتنى ئىدىيىۋى كۆرەشنى كۆچەيتىشىكى بىر مۇھىم ھالقىدىن ئۇبارەت. شۇنى كۆرۈشىمىز لازىمكى، يېقىنى يىللاردىن بۇيان، ئاز بولىغان جايilar ۋە ئوركالىلاردا تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشنى قانات يايىدۇرۇش كۈچلۈك بولماسىلىق، ياخشى بولماسىلىق ئەھۋاللىرى ساقلىنىپ كېلىۋاتىدۇ، بۇ، پارتىيە تۈرمۇشە.

نىڭ ساغلام بولمايۋاتقانلىقنىڭ تىپادىسى. مەسىلەن، بەزى يولداشلار بەنzech ئىچىدىكى ناچار خاھشىلارنى ئاغزىنىڭ ئۇچىدىلا ئېتىپ ئۆتۈپ كېتىدۇ؛ بەزىلەر يولداشلارنىڭ يېتەرسىزلىكى، خاتالقىنى كۆرسە، تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن ياردەم بەرمەي، ئەكسىچە ئۇچى قارىلىق قىلدۇ، ھەتا ئۇنى مەسئۇلىيەتسىزلىك بىلەن ئۆز مەيلەچە تارقىتۇپتىدۇ. بۇنداق خاتا ئىدىيە ۋە قىلمىشلارنىڭ كاساپىتىدىن ناچار خاھشىلار ۋاقتىدا تۈزىتىلەيدۇ، پارتىيە ئىنتىزامى، ھۆكۈمەت ئىنتىزامىنىڭ چەكلەش كۆچى زور دەرىجىدە ئاجىزلاپ كېتىدۇ، پارتىيە ئىچىدىكى نازارەتچىلىكىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشمۇ. تەسکە چۈشىدۇ. ئىسلاھات-ئېچۈپتىش، سوتىسيالىستىك بازار ئىكىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش شارائىتىدا، بىز نۇرغۇنلىغان قاتىق سىناقلارغا دۈچ كەلمەكتىمىز. پارتىيە ئىچىدە ئىجابىي أجهەتنى ئىدىيىۋى كۆرەشنى كۆچەيتىپ، تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشنى قانات يايىدۇرساقدا، بىز ئەگرى يولى ئازراق باسىمىز، خاتالقىنى ئازراق سادىر قىلىمىز،

ئازراق بېغش بىز بەرگەن تەقدىرىدىمۇ ۋاقتىدا تۈزىتىپ كېتەلەيمىز. ئىللەتلەرى بار يولداشلارنى ۋاقتىدا ئاكاھلاندۇرۇش، ساقلىنىۋاتقان يېتەرسىزلىك، خاتالقلېرنى دوستانە كۆرسىتىپ بېرىش، ماھىيەتتە، بۇ يولداشلارنى ئاسراش ۋە ئۇلارغا ياردەم بېرىشتىكى ئەڭ ياخشى ئۇسۇلدۇر.

تەنقدىد ۋە ئۇز-ئۇزىنى تەنقدىد قىلىش قورالنى قولغا بېلىپ، تىجابىي جەھەتسىن ئىدىيىۋى كۈرەشنى قانات يايىدۇرۇشتا، لېپەرالزمغا، ياخشىچا قىلىققا قارشى تۇرۇش لازىم. ھەر بىر يولداش ئۇزىكە قاتققى تەلەپ قويۇشى، ساپ دىل بولۇشى، ئۇزىنىڭ ئىدىيە ۋە خىزمەت ئەمەلىيىتكە بىرلەشتۈرۈپ، ئۇزىنىڭ كەمچىلىك، يېتەرسىزلىك ۋە خاتالقلېرىغا جىددىي قاراپ، ئۇز-ئۇزىنى تەنقدىد قىلىشنى ئەستايىدىل بېلىپ بېرىشى، ھەققىي ئەھۋالنى ئىنكاڭ قىلىپ، ھەققىي ئىدىيىنى ئاشكارىلاپ، ئۇزىنىڭ ئىچ-باغرىنى يېرىپ كۆرۈشكە جۈرۈت قىلىشى كېرەك. ئامىنىڭ ئىنكاسى بىرقەلەر كۆپ بولغان مەسىلىلەرنى، بولۇپمۇ پاك-تەلەپچان بولۇش جەھەتسىكى مەسىلىلەرنى ئىينەن چۈشەندۈرۈپ، ئۇزى تەكشۈرۈپ ئۇزى تۈزىتىش ھەمەدە سەۋەبىنى تەھلىل قىلىپ، ساۋاقلارنى قوبۇل، قىلىپ، ياخشىلاش تەدبىرلىرنى ئوتتۇرۇغا قويۇش لازىم. يولداشلار ئارا پەردىشەپنى بۇزۇپ تاشلاشقا جۈرۈت قىلىش، بىر-بىرىگە سەممىي مۇئامىلىدە بولۇش، گۇپياڭچىلىققا، پەس، چاكتىا قىلىclarغا قارشى تۇرۇش لازىم. تەنقدىد قىلىنغان يولداشلار باشقىلارنىڭ پىكىرىنى كەمەرلىك بىلەن قوبۇل قىلىشى، بولۇپمۇ ئاساسىي رەھبىرى يولداشلار تەنقدىنى چىن كۆكلىدىن قارشى بېلىشى كېرەك، تەنقدىد بەرگەنلەرنى بېسىشقا بولمايدۇ، زەربە بېرىپ ئۆچ بېلىشقا تېخىمۇ بولمايدۇ. رەھبەرلەر ئارا تەنقدىنى قانات يايىدۇرۇشتا، ئاساسىي مەسىلىنى تۈتۈۋلىپ، ھەم ئىدىيىنى ئېنىلاش، ھەم يولداشلار بىلەن شىتىپاقلىشىش مەقسىتكە يېتىش، ھەققەتنى ئەمەلىيەتسىن ئىزدەشتە، كىشىلەرنى داۋلى بىلەن قايىل قىلىشta چىڭ تۇرۇش، پىرىنسىپسز ماجىرا توغۇدۇ ماسلق كېرەك. دېموکراتىك تۇرمۇش يىغىنى ھەرگىزمۇ ئار تۇقچە-لىقنى سۆزلەش يىغىنى، تۆھپىلەرنى تەرپىلەش يىغىنى بولماستىن، بەلكى كىشىلەرنىڭ مېڭىسىنى سەگىتىدە-غان يىغىن، ھەمنە كىشى تەربىيە ئالدىغان يىغىن بولۇشى كېرەك. ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، پارتىيەللىك پىرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇدىغانلا بولساق، تەنقدىد ۋە ئۇز-ئۇزىنى تەنقدىد قىلىشنى قانات يايىدۇرغىلى، رەھبىرى كادىرلارنىڭ پارتىيەللىكىنى زور دەرىجىدە كۈچەيتىكلى، رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىدىيىۋى-سياسى قۇرۇلۇشنى زور بىر قەدم ئالغا سىلجيچقىلى بولىدۇ.

6. ئادىل، ھەقانى بولۇش، ياخشىلارنىلا ئىشقا قويۇش، ئادەم ئىشلىش جەھەتسى
ناتوغرا ئىستىلارنى قەتىي توسوش ۋە تۈزىتىش لازىم
پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىئىندە يۈز يىلغىچە تەۋەرنەمىي چىك تۈرۈپ، جۈگۈچە سوتشىيالىزم قۇرۇش-
ئىن ئىبارەت ئۇلغۇ نىشنى غەلبىلىك ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ھالقىسى پارتىيىدە، ئادىمدا. ئادىم تاللاش،
ئادىم ئىشلىشىتە پارتىيىنىڭ پېرىنسېپنى قەتىي يولغا قوبۇش-قويالماسلىق رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيىۋە-
لىكىنى سىنایىدىغان سىناقتۇر. پارتىيىنىڭ 11-نۆھەتلەك مەركىزىي كومىتېت 3-ئۇمۇمىي يېغىنلىدىن بۇيان،
ھەر دەرىجىلىك پارتىكوم ۋە تەشكىلىي تارماقلار پارتىيىنىڭ ياخشىلارنىلا ئىشقا قويۇشتىن ئىبارەت كادىرلار-
لۇشىئىندە چىك تۈرۈپ، كادىرلار قوشۇنىنى "تۆتىلەشتۈرۈش" فاڭچىنى ۋە ھەم ئەخلاقلىق ھەم قابلىيەتلەك
بولۇش پېرىنسېپنى ئىزچىل تىجرا قىلىپ، ئادىم ئىشلىش جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىلارنى توسوش ۋە
تۈزىتىش جەھەتتە كۆپ خزمەتلەرنى ئىشلىدى ۋە ھارماي-تالماي تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. لېكىن بىزى
جايلار ۋە تارماقلاردا، ئادىم ئىشلىش جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىلار مەسىلسى يەنلا خىلى كەۋدىلىك
بولۇپ، كەڭ كادىرلار ۋە ئامىنىڭ نارازىلىقىنى قۇزۇغىماقتا. بۇنىڭغا قارىتا يولداش جىالىڭ زېمن كۆپ
قبىس مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: "ئادىم ئىشلىش جەھەتتە ساقلىنىۋاتقان بۇ ناتوغرا ئىستىلار ۋە چىرىكلىك
ھادىسىلىرىنىڭ پارتىيە ئىچى ۋە سىرتىدىكى تەسىرى ئىنتايىن يامان، زېينى ئىنتايىن چوڭ. فاتىق
تەدبىلەرنى قوللىنىپ رەتكە سېلىپ، بۇ خىل ناتوغرا ئىستىلارنى قەتىي توسوش، بۇ خىل چىرىكلىك
ھادىسىلىرىنى قەتىي تۈكىتىش كېرەك،" يولداش جىالىڭ زېينىنىڭ بۇ سۆزىدە ھەم ئادىم ئىشلىش
جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىلارنىڭ تېغىرلىقى ۋە زېينى كەسکىنلىك بىلەن كۆرسىتىپ بېرىلدى، ھەم
مەركەزنىڭ بۇ خىل ناتوغرا ئىستىلارنى تۈزىتىشكە تۇتقان. قەتىي پۇزىتىسىسى ئىپادىلەندى، ئۇنىڭغا بىز
ھەر بىز رەھبىرىي كادىر يۈكىسەك ئېتىبار بېرىشىمىز لازىم. بىرئەنچىدىن، ئادىم ئىشلىش جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈزىتىشنىڭ
ئىنتايىن مۇھىملقى ۋە تەخىرسىزلىكىنى تولۇق تونۇپ يېتىش لازىم. تارىختىكى چىرىكلىكلەر تىجىدە زېينى
ئەڭ چوڭ بولغىنى ئەملىدارلارنى باشقۇرۇشتىكى چىرىكلىك ئىدى، بىز تارىخنى تۇرۇنەك قىلىشىمىز لازىم.
ھازىر بىزى رەھبىرىي كادىرلار ئادىم ئىشلىش جەھەتتە پارتىيىنىڭ كادىرلار لۇشىئىنى ۋە ئادىم ئىشلىش

ئۆلچىمىدىن چەتلەپ، پارتىيىنىڭ پىرىنسىپلىرىغا ئەمەل قىلماي، يېقىنلىرىنىلا ئىشقا قويۇش يولىنى تۈتۈۋاتىدۇ؛ بەزىلەر ئۆزىنىڭ ھېسىسىياتىنى ۋە ياخشى كۆرۈش-كۆرمەسىلىكىنى ئادەم ئىشلىتىشنىڭ ئۆلچىمى قىلىۋاتىدۇ؛ بەزىلەر بەلكىلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئىش بېجىرمەي، خىالىغا كەلگەننى كۈنەتەرتىپكە قويۇش يولىنى تۈتۈۋاتىدۇ؛ بەزى كادىرلار مەنسەپ ئۇچۇن قاتىراپ يۈرۈش، مەنسەپ تەلەپ قىلىش ئىشلىرىغا قىزىقىدۇ، هەتا ئالدامچىلىق ۋاستىسى بىلەن مەنسەپنى قولغا كەلتۈرۈۋالدىغان ئىشلارمۇ كۆرۈلدى. بۇنداق ناتوغرا ئىستىل ۋە چىرىكلىكلىر ئەستايىدىل تۈزىتلىمەيدىكەن، پارتىيىنىڭ كادىرلار ئىشلىرىدىكى لۇشىين، فاڭچىن ۋە سىياسەتلەرنىڭ ئىزچىلاشتۇرۇلۇشغا قاتىق توسوقۇنلۇق قىلىپلا قالماي، بەلكى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ئۇبىرازىغا ئېغىر زىيان سېلىپ، پارتىيە بىلەن خلق ئاممىسىنىڭ مۇناسۇشتىنى ئاجىزلىتىۋاتىدۇ. كەڭ پارتىيە ئەزىزلى ۋە رەھبىرى كادىرلار پارتىيىنىڭ ھاكىمىيەت بېشىدىكى پارتىيىلىك ئۇرۇنى قوغداش ۋە مۇستەھ- كەملەش يۈكىسەكلىكىدە تۇرۇپ، تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، تەخرسىزلىك تۈغىغۇسىنى ئاشۇرۇپ، ئاڭلىق حالدا ئادەم ئىشلىتىش جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىللار بىلەن كۈرمەش قىلىشى، بۇ مەسىلىدە مۇستەھكم پارتىيىۋەلىك پىرىنسىپنى ئىپادىلىشى كېرەك.

ئىككىنچىدىن، كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ئىشقا قويۇش خىزمىتى توغرىسىدىكى «نزايانما»نى قاتىق سىجرا قىلىپ، تەرتىپ بويىچە ئىش بېجىرىش لازىم. پارتىيە مەركىزىي كومىتەتى پارتىيىمىزنىڭ كادىرلار ئىشلىرىدا نېچە ئۇن يىل جەريانىدا شەكىللەنگەن لۇشىين، فاڭچىن، سىياسەت ۋە ئېسىل ئەئەنلىرىنى يەكۈنلەش ئاساسدا «پارتىيە-ھۆكۈمەت رەھبىرى كادىرلەرنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ئىشقا قويۇش ۋاقتىلىق نزايانماسى»نى تۈزۈپ چىقىتى. ھەر بىر رەھبىرى كادىر ئۇنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئاڭلىق رىئايدە قىلىپ، كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ئىشقا قويۇش پىرىنسىپنى ئەستايىدىل ئىزچىلاشتۇرۇش، ئۇنىڭدىن تەۋەنەمىسىلىك؛ كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ئىشقا قويۇش ئۆلچىمىنى قاتىق ئىگەللەش، ئۇنىڭدىن چەتلەپ كەتمەسىلىك؛ كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ئىشقا قويۇش تەرتىپكە ھەققىي ئەمەل قىلىش، ئۇنى جانلىق ئىجرا قىلىمەن دەپ ئۆزگەرتىۋېتىغان ئىشنى قىلماسلىق دېگەن تەلەپەرنى ئىشقا ئاشۇرۇشى كېرەك.

ئۇچىنچىدىن، يامىنغا تېكىشكە جۈرۈت قىلىپ، ئادەم ئىشلىتىش جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىللارنى

قەتىي توسۇش ۋە تەكشۈرۈپ بىر تەرمەپ قىلىش لازىم. پۇتۇن پارتىيىدىكى يولداشلار پارتىيە ئىشلىرىغا يۈكىسەك دەرىجىدە مەسىئۇل بولۇش روهى بىلەن، ئادەم ئىشلىش جەھەتىش ناتوغرا ئىستىللار بىلەن قەتىي كۈرەش قىلىش لازىم. مەيدى قانداق ئادەمگە چېتىشلىق بولۇشدىن قەتىنىزەر، ئەستايىدىل تەكشۈرۈش لازىم؛ مەنسەپ ئۈچۈن قاتىراپ يۈرگەنلەر، مەنسەپ تەلەپ قىلغانلارنى قاتىق تەقىقىدىل قىلىش «مۇشۇ يول بىلەن ئۆستۈرۈلگەنلەرنى رەھبەرلىك ئورنىدىن قەتىي چۈشۈرۈۋېتىش كېرەك؛ مەنسەپ سېتىۋال خان، مەنسەپ ساقانلارنىڭ بىرى بايقالسا، بىرىنى ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ بىر تەرمەپ قىلىش هەمە پارتىيە ئىنتىزامى ۋە دۆلەت قانۇنى بويىچە قەتىي جازلاش لازىم؛ ئالدامچىلىق ۋاستىسى بىلەن مەنسەپنى قولغا كەلتۈرۈۋالغانلارنى قاتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرمەپ قىلىش هەمە ئالاقدار كىشىلەرنىڭ جاۋابكارلىقنى سۈرۈشتە قىلىش، شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، ئۇنىڭدىن ساۋاقي ئېلىش لازىم. ئادەم ئىشلىش جەھەتىش ناتوغرا ئىستىللارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈزۈتىشە، يىراق كەلگۈسىدىن قارىغاندا، كادىرلار ئىشلىرى تۈزۈمى جەھەتىكى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك، يېڭىنى ۋەزىيەتنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، مۇنەۋۇمۇر ئىختىسالىق خادىمлارنىڭ ئۆز كارامتىنى كۆرسىتىشىگە هېقىقىي كاپالەتلەك قىلغىلى بولىدىغان، ئادەم ئىشلىش جەھەتىكى ناتوغرا ئىستىللاردىن ئۇنۇمۇلۇك ساقلانغلى بولىدىغان بىر يۈرۈش يېڭىچە ئادەم ئىشلىش مېخانىزمنى ساغلاملاشتۇرۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، يېشقا قوبۇش خىزمىتىنى پەيدىنپەي تۈزۈملەشتۈرۈش، قانۇنلاشتۇرۇش يولغا سېلىش لازىم. 7، دېمۆکراتىيە-مەركزىلەشتۈرۈش تۈزۈمى پەننسىپنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، پارتىيىنىڭ تەشكىلىنىڭ سىياسى ئىنتىزامى ۋە سىياسى ئىنتىزامغا قاتىق رىئايە قىلىش كېرەك، دېمۆکراتىيە-مەركزىلەشتۈرۈش تۈزۈمى پارتىيىمىزنىڭ تۈپ تەشكىلىنى تۈزۈمى، پارتىيىمىزنىڭ سىياسى ئۇزۇللىكىدىن ئىبارەت، پارتىيىنىڭ 14-نۆۋەتلەك مەركىزىي كومىتەت 4-تۇمۇمىي يېغىنىدىن بۇيان، هەزەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ دېمۆکراتىيە-مەركزىلەشتۈرۈش تۈزۈمى پەننسىپنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، چوڭ-چوڭ مەسىلىلەرنى كوللىكتىپ مۇزاکىرە، قىلىپ بەلكىنلەش، رەھبەرلىك بەئىزلىرىنىڭ ئىتتىپاقنىنى كۈچەتىش، تەشكىلىي ئىنتىزام، سىياسى ئىنتىزاملارغا رىئايە قىلىش جەھەتلەردىكى ئەمەۋالىق تۇمۇمىي

جەھەتىن ياخشى بولدى، لېكىن بەزى رەھبىرىي كادىرلاردا تەشكىل كۆزقارشى، ئىنتىزام كۆزقارشى، ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش ئېڭى ئاجىزلىشپ كېتىش، تار مەھكىمچىلىك، لېپەرالزم ئەۋج تېلىپ كېتىش مەسىسى يەنلا مەۋجۇت بولۇپ تۈرۈۋاتىدۇ، بۇنىڭ نەتىجىسىدە بەزى جەيلار ۋە ئورۇنلار بىر تەرمەپىلىمە حالدا قىسىن مەنپەتتىنى قوغلىشپ، مەركەزنىڭ فائچىن، سىياسەتلرى ۋە يۇقىرىشىڭ كۆرسەتمىلىرىگە نىسبەتەن كۆڭلىكە ياقانلىرىنى ئىجرا قىلىدىغان، كۆڭلىكە ياقىغانلىرىنى ئىجرا قىلمايدىغان ئەمەللار كېلىپ چىقىتى؛ بەزىلىرى ”يۇقىرىدا سىياسەت بولسا، تۆۋەندە قارشى تەدبىر بار“ دېكەننى يولغا قويۇپ، قىل دېكەننى قىلمايدىغان، قىلما دېكەننى قىلىدىغان بولدى. يەنە بەزى رەھبىرىي كادىرلار ئۆزىنى پارتىيە تەشكىلىنىڭ سىرتىغا قويۇپ، مەسئۇلىيەتسىز حالدا ئافزىغا كەلەمنى سۆزلەۋەردى. گەرچە بۇنداق ئەمەللار ئاز ساندىكى رەھبىرىي كادىرلاردا كۆرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ مەركەز ۋە دۆلت ھوقۇقىنىڭ نورمال يۈرگۈزۈلۈشكە دەخلى يەتكۈزۈپ، دۆلت مەنپەتتى ۋە ئومۇمىي مەنپەتتىكە زىيان سالدى، پارتىيىنىڭ ئىتتىپاقلقى ۋە بىرلىكىكە بۇزغۇنچىلىق قىلىپ، پارتىيە تەشكىلى ۋە ئىنتىزامىنى بوشاشتۇرۇپ، پارتىيىنىڭ جەڭىزدار كۆچىنى ئاجىزلاشتۇرۇۋەتتى. بۇنىڭغا ئىسپەتەن بىزدە سەگەك تونۇش بولۇشى كېرەك. نۆھەتتە، رەھبىرىي كادىرلار ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش جەھەتە نۇقتىلىق حالدا مۇنداق ئۇج مەسىلىنى مەل قىلىشى كېرەك. بېرىنچى، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى ئاڭلىق قوغداش كېرەك. پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئالىنى ئالىنى ئەتكەنلىكىنى مەركەزنىڭ نوپۇزىغا باغلىق بولىدۇ، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قوغداش دېكەنلىك سىياسىي جەھەتە، ئىدىيە جەھەتە، ھەرىكەت جەھەتە يولداش جىالىخ زىمن يادROLۇقدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى بىلەن يۈكىسەك دەرىجىدىكى بىرده كلىكىنى ساقلاش دېكەنلىكتۇر. مەركەزنىڭ لۇشىمەن، فائچىن، سىياسەتلرىنى ھەرقايىسى جايilar، ھەرقايىسى قارماقلار ئەمەلەتتىكە بىرلەشتۈرۈپ، ئىجادچانلىق بىلەن ئىجرا قىلىپ، مەركەزنىڭ ئەمرپەرمانلىرىنىڭ توسالغۇسىز يۈرگۈزۈلۈشكە كاپالىتلىك قىلىشى كېرەك، ئەھۋالنىڭ ئالامىدە ئىكەنلىكىنى باهانە قىلىپ، ھەركىم ئۆز سىكىنچە ئىش قىلىشقا بولمايدۇ، بولۇپمۇ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گۇۋۇپۇون ئىنىق بەلكىلىمە چىقارغان ئىشلاردا ئىككى يۈزلىلىك قىلىپ، باشقىچە يۈل توتوشقا تېخىمۇ بولمايدۇ. تەشكىلسىزلىك، ئىنتىزامىسىزلىق قىلىدىغان، قىل دېكەننى قىلماي، قىلما دېكەننى قىلىدىغان قىلمىشلارغا قەشى قارشى تۈرۈش لازىم. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك بەنزىلىرى دېڭ شىاپىڭنىڭ جۇڭگوچە

سوتسيالزم قۇرۇش نەزەرييىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىمەنى ئاساسدىكى ئىتتىپاقلقىنى قوغىدىشى ۋە كۈچەيتىشى لازىم، ئىتتىپاقلقىنى تەكىتلەشتە چوقۇم نۇمۇمىلىققا بېتىبار بېرىپ، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ ئومۇمىي مەنپەئىتى بىلەن جايىلار مەنپەئىتى، تارماقلار مەنپەئىتىنىك مۇناسىۋەتىنى توغرا بىر تەرمەپ قىلىپ، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مەنپەئىتىنى باشىن-ئاخىر بىرىنچى نۇرۇنقا قويۇش، ئومۇمىي مەنپەئەتكە خlap كېلىدىغان بارلىق قىلمىشلارنى، بولۇپمۇ يەرلىك قورۇقچىلىق قىلمىشلىرىنى تۈزۈتشى لازىم، بىلەن ئەل شەھىدلىق، ئىككىنچى، ئىنتىزامى كۈچەيتىش بىلەن ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، يېڭىلىق يارىتىشنىك مۇناسىۋەتىنى ئىدىيە جەھەتىن توغرا تونۇش كېرەك، ئىسلاھات-بېچۈۋېتىش ئىشنى يولغا قويۇش ۋە سوتسياللىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش بىزدىن ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، پارتىيىنىڭ لۇشىمەن، فاڭجىن، سىاسەتلەرىنى تۈز رايىنېمىز، تۈز تارىمىتىزنىڭ كونكربىت ئەمۇالغا بىر لاشتۇرۇپ، ئىجادچانلىق بىلەن خىزمەت ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىرگە، يەنە ئىنتىزامى كۈچەيتىپ، پارتىيىنىڭ قائىدە-ئىزاھلىرىنى قوغاداپ، پۇتون پارتىيىنىڭ ئىدىيە جەھەتىكى، سىاسىي جەھەتىكى يۈكسەك بىرەدە كەنلىكى، هەرىكەت جەھەتىكى يۈكسەك بىرلىكىنى ساقلاش لازىم، شۇنى ئېنىق بىلەن لازىكى، ئىنتىزامى كۈچەيتىش بىلەن ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، يېڭىلىق يارىتىش دىئالېتكىك حالدا بىرلىككە كەلەم بولىدۇ، ئىسلاھاتتا ئىنتىزام بولىسا بولمايدۇ، ئىنتىزامى تىجرا قىلىشىن مەقسۇت ئىسلاھاتقا تېخىمۇ ياخشى كاپالملەتكى قىلىش، دەرۋەقە، ئىسلاھاتتا بىزى كونا زامكىلارنى بۈزۈپ تاشلاشقا توغرا كېلىدۇ، لېكىن ئىسلاھاتنىڭ بۇرۇپ تاشلايدىغىنى پارتىيىنىڭ ئىنتىزامى بولماستىن، بەلكى ئىقىلگە مۇۋاپىق بولىغان، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىياتغا توسىقۇنلۇق قىلىدىغان كونا قائىدە-يۈسۈنلەردىنلا ئىبارەت، شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئىنتىزامنىڭ چەكلەيدىغىنىمۇ پىقمەت قائىدىدىن چىقىپ كەتكەن قىلمىشلار بولۇپ، تۈكىشلەرنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بارىدىغان پۇت-قوللىرىنى چۈشەپ قويىمايدۇ، ئۇچىنچى، ئىنتىزام كۆزقارشىنى كۈچەيتىپ، پارتىيىنىڭ تۇبرازنى ئاثىلىق قوغاداپ، ئەشكەلىنىڭ نۇرۇنلاشتۇرۇشغا بويىسۇنۇش لازىم، ھەر بىر رەھىرىي كادىر ھەر ۋاقت تۈزنىڭ پارتىيىنىڭ بىر ئەزاسى ئىكەنلىكىنى تېسىدە تۈتۈشى، ھەر ۋاقت پارتىيە ئىنتىزامنىڭ چەكلەمىسىنى تېسىدە تۈتۈشى، ھەر ۋاقت تۈزنىڭ سۆز-ھەرىكەتلەرى ئارقىلىق پارتىيىنى قوغىدىشى كېرەك، پارتىيە ئەزالىرى ۋە رەھىرىي كادىر لارنىڭ

پارتىيە تۈرمۇشدا كۆرۈلگەن مەسىلەرنى ئەلۋەتتە ئوتتۇرغا قويۇش مەسئۇلىيىتى بار، لېكىن توفراتۇسۇنى قوللىنىشى، پارتىيە ئىچىدىكى مەسىلەرنى تەھلىل قىلغاندىمۇ ھەققەتنى ئەمەلىيەتنىن ئىزدەش پۇزىتىسىدە. سىنى تۇتۇشى كېرەك. دەھىرىي كادىرلار ھەرىكەت جەھەتتە پارتىيەنى ئاڭلىق قوغدىشى، پارتىيە ئىنتىزامغا قاتقى رىئايە قىلىشى، بولۇپۇ قىسىمن مەنپەئەت بىلەن ئومۇمىي مەنپەئەتنىك، شەخس بىلەن تەشكىلىك مۇناسىۋىتىگە چىتلىدىغان ئىشلاردا ئومۇملۇققا ئاڭلىق ئېتىبار بېرىپ، پارتىيەنىك چاقىرقلەرنى ئاڭلىشى، تەشكىلىك ئورۇنلاشتۇرۇشغا ئاڭلىق بويىسۇنىشى كېرەك، لىبىرالىزم بىلەن شۇغۇللۇنىشغا قەتشى يول قويۇلمايدۇ. شۇنىك بىلەن بىرگە، پارتىيە ئىنتىزامغا خلایپلىق قىلغانلارنى ھەركىزمۇ رايىغا قويۇپ بەرمەسىلىك، ئۇلارنىك مەسىلسىنى ئەستايىدىل بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

8. جاپاغا چىداب كۆرمەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، ھۆكۈمەت قىشىرىدا تىرىشچان، پاك بولۇش لازىم

جاپاغا چىداب كۆرمەش قىلىش روھى جۇڭخوا مىللەتلەرنىك ئەنئەننىي كۆزەل ئەخلاقى، شۇنداقلا جۇڭگو كومپاراتىيىسىنىك ئېسىل ئەنئەنسى. پارتىيەمىز مەملىكتىمىزنىك ئىنقىلاپ ۋە قۇرۇلۇشغا دەھىرىلىك قىلىش داۋامىدا، جاپاغا چىداب كۆرمەش قىلىدىغان، ھارماي-تالماي ئالغا ئىشتلىدىغان روھىي كەپىياناتنى ساقلاپ كەلدى. بۇمۇ پارتىيەمىزنىك ئارقا-ئارقىدىن غەلبىلەرنى قولغا كەلۋەللىشىدىكى مۇھىم سەۋەب ھېسابلىنىدۇ، لېكىن سوتىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى تەرقىقىي قىلدۇرۇش شارائىتىدا، بىر قىسم پارتىيە ئەزىزلىرى ۋە دەھىرىي كادىرلاردا پارتىيەنىك جاپاغا چىداب كۆرمەش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىصادچان بولۇشتەك ياخشى ئەنئەنسى، ياخشى ئىستىللەرى ئۇنۇتۇپ قېلىنىدۇ، بەزىلەردە هەتتا پۇتۇنلەي دېگۈدەك يوقىتىپ قويۇلدى. ھەشىمەتچىلىك قىلىش، سۆلەتۋازلىق قىلىش، بۇزۇپ چىچىپ ئىسراپ قىلىش ھادىسىلىرى ئاز بولىغان جايىلار ۋە ئورۇنلاردا ئەتچى ئېلىپ كەتىمەكتە. بۇ مەسىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، جاپاغا چىداب كۆرمەش قىلىش ئېسىل ئەنئەنسىنى زور كۈچ بىلەن ئۇلغايىتىش كېرەك، پارتىيەلىك كادىرلار خەلقنىك چاڭرى بولغاندىكىن، جاپاغا چىداب كۆرمەش قىلىش روھىنى باشلامچىلىق بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، تىرىشچان، ئىقتىصادچان بولۇش خىسلەتتىنى ساقلىشى كېرەك. دۆلتىمىز تەرقىقىي قىلىۋاتقان دۆلەت، ئاھالىسى كۆپ، ئاساسى ئاھىز، كىشى بېشىغا توغرۇ كېلىدىغان بايلىقى ئاز، رايونلارنىك تەرقىيياتى تەكشى

ئەمەس، ھاپىز 58 مىليون بىزا ئاھالىسىنىڭ كېيىم بۇتۇن، قوشاق توق بولۇش مەسىلىسى تېخى ھەل قىلىنگىنى يوق، شەھەرلەرىدىكى بىر قىسىم ئىشچى—خىزمەتچىلەرنىڭ تۈرمۇشى تېخى قىينچىلىق تىچىدە ئۆتۈۋاتىدۇ. بىز مۇشۇ ئىسرىنىڭ ئاخىرىدا ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنى، كېيىنلىك ئەسلىنىڭ ئوتتۇرلەرىدا ئوتتۇرا ھال تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ سەۋىيىگە يېتىشىۋېلىشنى نىشان قىلىپ، سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى تېلىپ بېرىۋاتىمىز، مۇشۇنداق بىر ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالى بىزنىڭ جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىشى زەھىنلىككە ھېچقانداق ئاساسىمىز يوق. يولداش جىاڭ زېمىن مەركىزىي تىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8-قىتىلىق ئۇمۇمىي يېغىنىدا يەنە تەنەنلىك ھالدا بۇتۇن پارتىيىگە تەكتىلەپ مۇنداق دېدى: «بىز بۇتۇن مەملىكتە جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىدىغان ياخشى كېيىياتنى شەكىللەندۈرۈشىمىز، ئالدى بىلەن پارتىيە تىچىدە جاپا—مۇشەقەتكە چىداب، ئادىي—ساددا بولۇش، تىرىشچان—ئۇقتىسادچان بولۇش ئىستىلىنى كەڭ ئەفوج ئالدۇرۇشىمىز لازىم،» ھەر بىر پارتىيىلىك كادر، بولۇپمۇ پارتىيىلىك رەھبىرىي كادر پارتىيىنىڭ تەلىپىگە بىتائۇن باشتىن—ئاخىر پارتىيىنىڭ تېسىل ئەنەننىسىنى ساقلىشى ۋە جارى قىلدۇرۇشى، جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىشى، ھۆكۈمەت ئىشلىرىدا تىرىشچان، پاك بولۇشى، هووقۇدىن پايىدىلىنىپ ئۆز نەپسىگە چوغ تارتىش، ھەشىمەتچىلىك قىلىش، راهەت—پاراغەتكە بېرىلىپ بۇزۇپ چىچىش ئەھۋاللىرىغا قەتىي قارشى تۈرۈشى كېرەك.

جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش روھىنى ساقلاپ ۋە جارى قىلدۇرۇپ، ھۆكۈمەت ئىشلىرىدا تىرىشچان، پاك بولۇشى ھەققىي ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ھەر بىر كومپارتىيە ئىزاسى قايىسى نەرسەلەرنىڭ ياخشىلىقى، قايىسى نەرسەلەرنىڭ ناچارلىقىنى، قايىسى نەرسەلەرنىڭ چىڭ تۈرۈش ۋە تەشەببۈس قىلسقا تېكىشلىك نەرسە، قايىسى نەرسەلەرنىڭ توسوش ۋە قارشى تۈرۈشقا تېكىشلىك نەرسە ئىكەنلىكىنى توپ جەھەتتە ئېنىقلۇپلىشى، ئالىيچاناب روھى كېيىياتنى ھەققىي تۈرگۈزۈپ، ئاممىتى كۆزقاراشنى مۇستەھكم تىكىلەپ، جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش، تىرىشچان—ئۇقتىسادچان، ئادىي—ساددا بولۇشنى شەرمىپ دەپ بىلىشنى، بۇزۇپ چىچىپ ئىسراپ قىلىش، راهەت—پاراغەتكە بېرىلىپ بەتەجىلىك قىلىشنى نومۇس دەپ بىلىشنى ئاڭلىق ئەمەلە كۆرسىتىپ، پارتىيىنىڭ جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش ياخشى ئەنەننىنى ئۆزىنىڭ

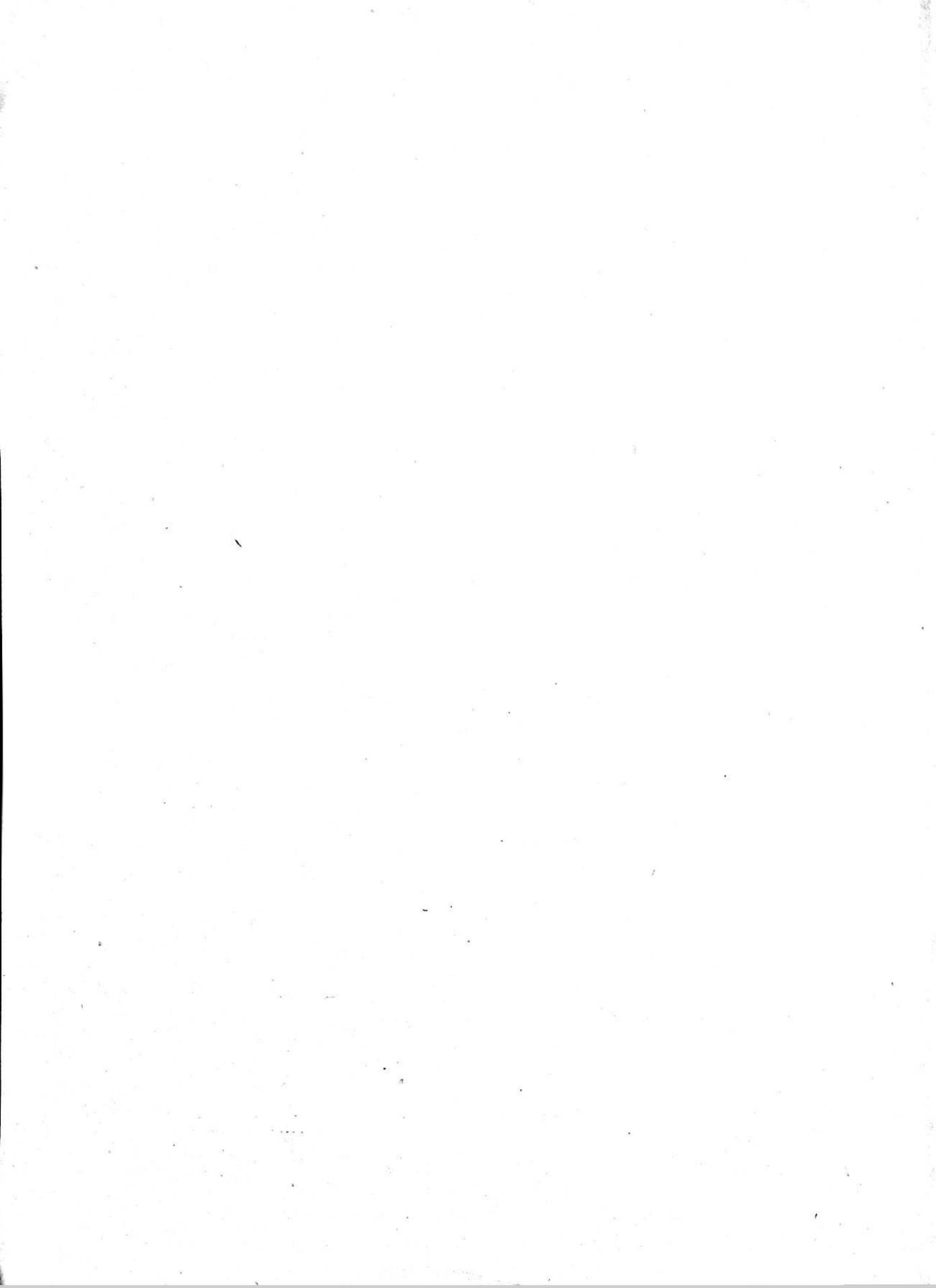
ئىدىيە ۋە نۇستىلدا ھەققىنى يىلىتىز تارتقۇزۇپ، ئۇزلۇكىسىز جارى قىلدۇرۇشى كېرەك. كەڭ پارتىيە نەزەرى ئەم دەرىجىلىك رەھىرىي كادىر لار قەھرىمان-نەمۇنچىلەر دىن ئۆگىنىشى، كۈڭ فەنسىن قاتارلىق ياخشى كادر، ياخشى پارتىيە نەزەرىنى ئۈلگە قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئېسلىل خىلسىتىنى ئۆگىنىشى، جۇڭخۇا مىللەتلەردى-نىڭ ۋە پارتىيەنىڭ ئېسلى ئەندەنىسىكە ۋارسلق قىلىشى ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇشى، پارتىيەنىڭ كۈچەيتىپ، ئۇرادىسىنى تاؤلىشى كېرەك. ئۆزىنىڭ تەربىيەلىنىشىنى ھەققى كۈچەيتىپ، ئۇز ئابروينى ساقلىشى، ئۆزىنى تەكشۈرۈپ تۈرۈشى، ئۆزىنى ھۇشىار تۈتۈشى، ئۆزىنى تىرىشىشقا ئۇندەپ تۈرۈشى، ئىدىيىۋى ئېسلىل جەھەتتىكى سىياسىي چاڭ-تۆزانلارنى ئۇزلۇكىسىز سۈپۈرۈپ تاشلاپ، مەڭگۇ گېلى ساق، قولى پاك بولۇپ، ھەق ئىشتا چىڭ تۈرۈپ، ئىسلاھات-ئېچۈتىشنىڭ كەسكن سىناقلرىغا بەرداشلىق بېرىپ، ئۆزىنىڭ ئۈلکەلىك ھەرىكتى ئارقىلىق جاپاغا چىداب كۇدەش قىلىش روھىنىڭ پۇتون پارتىيە، يۈتۈن جەمئىيەتتە ئۇچ ئېلىشىغا تۈرتكە بولۇشى كېرەك.

پوتۇن جەمئىيەتتە ئۇچ ئېلىشىغا تۈرتكە بولۇشى كېرەك. پارتىيە ئەزىزلىرىنىڭ ئۆسۈرۈشىنىڭ ئەندىمىتىپ، ساپاسىنى ئۆستۈرۈش مۇددەتلىك، ئۆمۈرلۈك ۋەزىپە، شۇڭا ئۇنى ۋەزىيەت كۈچەيتىپ، سىياسى ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۇزاق مۇددەتلىك، ئۆمۈرلۈك ۋەزىپە، شۇڭا ئۇنى ۋەزىيەت وە ۋەزپىنىڭ تۈزگۈرىشى ۋە ئۆزىنىڭ ئىدىيىشى ئەملىيەتتە ئاساسن بوشاشىمای دائىم چىك تۇتۇشى كېرەك. هەر بىر پارتىيە ئازاسى بولۇيمۇ پارتىيەلىك رەھبىرى كادىر ھەرقانداق ۋاقتىتا ئۆزىنىڭ بىر كومپاراتىيە ئازاسى نىكەنلىكىنى ئۆتۈنۈمالىلىقى، ئۇزلۇكىسىز تىرىشىپ تۆكىنىپ، پارتىيەلىكىنى كۈچەيتىپ، ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى، يولداش جىالىڭ زېمن يادولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەبەرلىكىدە يول ئىچىپ ئىلگىرلەپ، جاپاغا چىداپ كۈرۈش قىلىپ، پارتىيە ۋە خلق تاپشۇرغان تۈرلۈك ۋەزپىلەرنى ئاجايىپ ياخشى تۇرۇنداب، ئەلا نەتجە بىلەن 15-قۇرۇلتايىنىڭ غەلبىلىك ئېچىلىشنى كۇتۇۋېلىشى لازىم.

السماحة سابت

مکتبہ مذہبی

حه سئول موهه، رو: ئەرکىنچان

ISSN 1006-5857

09>

9 771006 585006

《求是文选》(维吾尔文版)国外代号:M5-V 刊号:ISSN1006-5857
CN11-2498/D
邮发代号:2-373 定价:1.80元 邮政编码 100013